SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1860. **Vrijdag 27 Januarij.** **N°. 4.**

PRIJS per JAAR voor *Samarang* ƒ 12.—
〃 〃 〃 buiten *Samarang* 〃 14.—
Na TWEE *ure zullen er geene Advertentiën meer aangenomen worden.*

DIT ADVERTENTIE-BLAD WORDT IEDEREN
VRIJDAG
UITGEGEVEN.

De prijs der Advertentiën, is van *een* tot *tien* woorden *een gulden;* verder voor iedere *vijf* woorden *vijftig cents* of ½ *recepis*, behalve het zegelregt voor den Lande.

BIJ DIT BLAD BEHOORT EEN BIJVOEGSEL.

OFFICIEEL GEDEELTE.

IN NAAM DES KONINGS!

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie,

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten.*

Dat Hij, willende opheffen de bezwaren, welke in sommige gewesten blijken te bestaan tegen de heffing van het bij artikel 20 van het reglement op het pandelingschap (staatsblad 1859, no. 43) vastgestelde regt van f 2 voor de inschrijving van pandelingen, die op 1 Januarij 1860 als zoodanig verbonden waren;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Onder nadere goedkeuring des Konings, met aanvulling van art. 20 van het reglement op het pandelingschap (staatsblad 1859, no. 43), te bepalen:

Dat de hoofden van gewestelijk bestuur zich als gemagtigd kunnen beschouwen, om het regt van f 2 voor de inschrijving van pandelingen, die op 1o. Januarij 1860, als zoodanig verbonden waren, in hun gewest niet te doen heffen, indien zulks in het belang der zaak nuttig of noodig wordt geoordeeld.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van *Nederlandsch-Indie* geplaatst, en, voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, *den* 17*den Januarij* 1860.

Chs. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad No. 4)

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien van den 18den October 1859 Lt. A. No. 3, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, *C. W. F. Neijs*, laatstelijk controleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures op Java, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden.

Bij Koninklijk besluit van den 12den Junij 1859. No. 58, is de Oost-Indische ambtenaar met verlof in Nederland *J. H. van Bouwdijk Bastiaanse*, laatstelijk opziener bij de koffijbereiding in de residentie Bantam, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 5den Augustus 1859, No. 71, is de Oost-Indische ambtenaar, met verlof in Nederland, mr. *P. Brunsveld van Hulten*, laatstelijk procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nederlandsch-Indie, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, met ingang van 1 September 1859, onder toekenning van pensioen.

Door zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal zijn volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL-DEPARTEMENT.

Erkend en Toegelaten:

Krachtens magtiging des Konings, de heer *Henrij Anthon* jr., als consul der Vereenigde Staten van Noord-Amerika te Batavia.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als president en lid van het roomsch-katholijk-weeshuis-bestuur te Samarang, *P. den Ouden*, onder dankbetuiging voor de door hem, als zoodanig, bewezene diensten.

Benoemd:

Bij continuatie voor het loopende jaar 1860.

Tot leden van de commissie, ingesteld bij artikel 49 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (staatsblad 1831 No. 71):
J. J. van Emmerick, hoofd-intendant der militaire administratie, en
H. P. Barkmeijer, algemeene boekhouder bij den directeur van finantien.
Tot adsistent-resident van Galoe (residentie Cheribon), de controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures *G. P. Servatius.*

Tot opziener der eerste klasse bij de kina-kultuur, de opziener der tweede klasse bij die kultuur *K. M. Swart*, met bepaling dat hij zal zijn ter beschikking van den inspecteur voor natuurkundige onderzoekingen in Nederlandsch-Indie tevens belast met de leiding der kina-kultuur op Java, en dat aan hem tijdelijk zal worden opgedragen de betrekking van hoofdopziener, belast met de contrôle over de rigtige uitvoering der door den inspecteur aan de opzieners bij de verschillende aanplanten gegeven bevelen.

Bij de Burgerlijke openbare werken.

Bevorderd:

Tot ingenieur der derde klasse, de adspirant-ingenieur *F. Mispelblom Beijer*, met bepaling, dat hij voorloopig gevestigd blijft ter hoofdplaats Batavia.
Tot opzigter der tweede klasse, de opzigter der derde klasse *H. W. Haack van der Goes*, met aanwijzing van Neira (residentie Banda) tot standplaats, en
C. C. O. Ditloff, met bepaling, dat hij ter hoofdplaats Samarang gevestigd blijft.

Overgeplaatst:

Van Djokjokarta naar de hoofdplaats Samarang, de opzigter der tweede klasse *W. C. H. L. C. von Winckelmann.*
Van Samarang naar de hoofdplaats Djokjokarta, de opzigter der tweede klasse *W. F. Jansen.*

Goedgekeurd:

Dat door den Consul-Generaal van de vrije en Hanze stad Hamburg en consul van Pruissen te Batavia.

Is Benoemd:

Tot zijnen consulairen agent te Indramaijoe (Cheribon), de heer *J. F. Heckler.*

SCHUTTERIJEN ENZ.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, als kapitein bij de schutterij te Batavia *J. A. Slok.*

MILITAIR-DEPARTEMENT.

Benoemd:

Tot onderopziener der eerste klasse over de smeden bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaija, de onderopziener der tweede klasse over de smeden bij die inrigting *J. van der Roest.*

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie *A. K. Camauer.*
Eervol, uit Z. M. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie *H. J. Voorstad.*

Benoemd:

Tot kommies-expediteur bij de directie der genie (militair ambtenaar der derde klasse), de onlangs van verlof uit Nederland terug gekeerde militaire ambtenaar der derde klasse *F. C. van den Bergh*, thans op wachtgeld.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie *H. W. C. Manger.*

Bevorderd:

Bij het Wapen der Infanterie.

Tot majoors:
Bij het 9de bataillon, de kapitein *C. F. Kock*, van het 15de bataillon.
Bij het garnizoens-batailon van Sumatra 's Westkust en Onderhoorigheden (Sibogha), de kapitein *N. van Maas van Portenger*, van het 17de bataillon.

Bij de Militaire Geneeskundige dienst.

Tot apotheker der tweede klasse, de apotheker der derde klasse *H Plasberg*·

Overgeplaatst:

Bij het garnizoensbataillon van Celebes en onderhoorigheden, de majoor der infanterie *F. J. Belle*, van het 14de bataillon.

Geplaatst:

Bij het 14de bataillon, de luitenant-kolonel der infanterie *jhr. F. M. de Brauw*, thans waarnemende plaatselijk kommandant te Soerabaija.

Bij de Militaire Geneeskundige dienst.

Bij het groot militaire hospitaal te Soerabaija de officier van gezondheid der derde klasse *A. H. Dellingmeijer*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement.

Zijn Geplaatst:

Bij de Infanterie.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenants *J. M. Courtois* en *A. J. Mulder.*
Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant *F. J. S. van Heumen.*
Bij het 6de bataillon, de tweede luitenant *J. Visser*,
allen onlangs uit Nederland aangekomen.
Bij het 7de bataillon, de eerste luitenant *J. M. D. F. de Jongh*, gedetacheerd bij den generalen staf.
Bij het 10de bataillon, de kapiteins *C. L. S. A. M. de Roij van Zuijdewijn* en *J. Kock*, de eerste luitenants *J. W. Auffmorth* en *C. G. Veenhuijzen*, allen onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, en de tweede luitenant *W. T. H. Voogt*, onlangs uit Nederland aangekomen.
Bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling op Java (Weltevreden), de kapitein *P. J. G. van Harwcelt*, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Zijn Overgeplaatst:

Bij de Infanterie.

Bij het 2de bataillon, de eerste luitenant *H. W. C. A. Thieme* en de tweede luitenant *W. Z. Hempenius*, beiden van het 9de bataillon.
Bij het 7de bataillon, de kapitein *A. W. F. H. Tuckerman* van het garnizoens-bataillon in de Lampongsche Districten en *K. J. B. Eichelberg*, en de tweede luitenant *A. A. van Sorgen*, beiden van het 10de bataillon.
Bij het 9de bataillon, de eerste luitenant *G. Bakker*, van het 10de bataillon.
Bij het 15de bataillon, de eerste luitenant *P. E. F. van Mauntz*, van het 17de bataillon
Bij het 16de bataillon, de kapitein *C. A. Schuak*, van het garnizoens-bataillon van Sumatra 's Westkust, de eerste luitenant *A. F. Peuchen*, van het 15de bataillon, de tweede luitenants *J. C. van Blokland*, en *W. G. L. Kretschmer*, beiden van het 17de bataillon.
Bij het 17de bataillon, de kapitein *W. E. Frowein*, van het garnizoens-bataillon van Banka, de eerste luitenants *J. P. van Lier* en *C. J. G. de Bruin*, beiden van het 16de bataillon.
Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra 's Westkust en onderhoorigheden (Solok), de kapitein *H. C. van der Schalk*, van het 17de bataillon.
Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de kapitein *A. A. K. Camauer*, van het 6de bataillon.

Bij de Militaire Administratie.

Als onder-intendant der tweede klasse, de kapitein kwartiermeester *L. J. Prins* en *F. B. K. Stoelman.*

BEKENDMAKINGEN.

Voor de Policie. De Adsistent Resident voor de Policie te *Samarang*, brengt bij deze ter kennisse van het publiek, dat wegens het doen van reparatiën aan de brug gelegen te *Randoesarie*, de passage over die brug voor eenen onbepaalden tijd zal gesloten worden.

De Adsistent Resident voornoemd,

[62] F. A. LOUDON.

Voor het Land. Aan gadinghebbenden wordt mits deze mededeeling gedaan, dat op Vrijdag den 10den Februarij 1860 aanstaande, des morgens ten 8 ure, ten bureele van den ondergeteekende, uitbesteding zal worden gehouden, voor de levering van verplaatsbare Zinken Urine Bakken, waarvan melding is gemaakt in de Javasche Courant van 14 Januarij 1860 No. 4, en waarvan de voorwaarden ter lezing liggen ten bureele van den ondergeteekende, kunnende het standmodel van af heden, (Zondagen uitgezonderd) van des morgens 9 tot des middags 12 uren, in het afdeelings-kleeding-magazijn alhier bezigtigd worden.

Gadinghebbenden worden herinnerd aan het bepaalde omtrent het opmaken hunner inschrijvings-billetten waarop zooveel mogelijk radures en schriftdelgingen moeten worden vermeden, ten ware dezelve behoorlijk door den inschrijver gelegaliseerd en door zijne handteekening bekrachtigd zijn. Zij worden tevens verzocht in hunne billetten de namen en woonplaatsen der borgen optegeven en die zelve of door hunne gemagtigden op de bestemde plaats, dag en uur in te dienen.

(61) *De Onder-Intendant 1ste klasse in de*
SAMARANG, *2de Militaire afdeeling op Java:*
den 18den Jan. 1860. VAN WEDDINGEN.

MENGELWERK EN BIJDRAGEN.

DE WRAAK EENER KONINGIN.

EENE EPISODE UIT HET LEVEN VAN CHRISTINA VAN ZWEDEN.

De naam van Gustaaf Adolf, den ijveraar voor de geloofsvrijheid, den grooten veldheer, den goeden koning van Zweden, is sedert lang den lezers der geschiedenis gemeenzaam. Allen weten hoe deze vermaarde veldheer en vorst door zijne soldaten en onderdanen werd bemind, met hoeveel geluk hij een langdurigen en vreeselijken oorlog gestreden, en hoe noodlottig hij bij Lutzen, naar men vermoedt, een verraderlijken dood, op het slagveld heeft gevonden. Met zijnen dood echter schijnt de belangstelling der lezers in de Zweedsche zaken op te houden. Zij echter die het verhaal van zijn leven getrouw hebben gevolgd, zullen zich herinneren, dat hij een eenig kind — eene dochter, Christina genaamd — heeft nagelaten; maar van het karakter en de lotgevallen van dit kind, nadat het den volwassen leeftijd had bereikt, zijn de meeste lezers geheel onkundig. In de Fransche, zoowel historische als romantische volksliteratuur, is koningin Christina een belangrijk en dikwijls voorkomend personaadje, maar in de vaderlandsche letterkunde heeft zij tot nog toe, over het geheel genomen, weinig de aandacht getrokken.

En toch is het leven van deze vrouw op zich zelf reeds een roman. Op haar zesde jaar, in 1633, was zij reeds koningin van Zweden, met den vermaarden Oxenstiern als voogd en regent. Deze edele en krachtvolle man bestuurde het rijk in haar naam, tot zij de meerderjarigheid had bereikt in 1650. Vier jaren later in 1654, deed zij, overtuigd van de ontevredenheid der natie met haar bewind, uit eigen beweging afstand van de kroon, ten behoeve van haar neef Karel Gustavus. Jeugdig en schoon, en een der geleerdste vrouwen van haren tijd, keerde zij, uit minachting voor de ledige praal en lastigen dwang van het koningschap, den troon harer vaderen den rug toe, en besloot zij om in het karakter van onafhankelijk reiziger het beschaafd Europa door te trekken om allerlei soort van menschen en zeden te zien, al de kennis te verzamelen die zulk een ruim veld haar geven kon, en waar zij ook ging, hare geleerdheid en verstand tegen de groote vernuften der eeuw te meten. In zooverre wekt haar karakter zoo wel als haar lotsverandering de meeste belangstelling en bewondering. Er is iets treffends in het schouwspel van eene jeugdige koningin die het verzamelen van kennis en geleerdheid verkiest boven het bezit van een troon, en die het vorstelijke geboorteregt verwerpt voor het vrije leven van een ambteloos burgeres. Jammer slechts dat wij het portret van Christina niet met zulke heldere kleuren kunnen voltooijen. Het is niet aangenaam, van haar te moeten vertellen, dat zij te Rome zijnde, de godsdienst verliet voor welke haar doorluchtige vader gestreden had en gestorven was, en dat zij later meer dan eens naar het bezit van Zwedens of Polens troon verlangde. Nog minder aangenaam wordt het, hier te moeten bijvoegen, dat zij zich behalve van haar koningschap, ook van andere, meer geheiligde banden losmaakte, en dat zij, ofschoon door verstand en bekwaamheid uitmuntende, zich bezoedelde door de zedelijke smet van ondeugd en misdaad.

De bijzonderheden uit het leven van Christina van Zweden — vooral die welke betrekking hebben op hare daden en lotgevallen in het karakter eener zwervende koningin — leveren de rijkste stof voor eene biographie en eene nieuwe bron van historische en romantische literatuur. De beperkte ruimte onzer kolommen gedoogt niet om hare merkwaardige reizen en avonturen met genoegzame aandacht tot in de kleinste bijzonderheden te volgen. Eene passage echter, onder de vele treffende en zonderlinge voorvallen uit haar leven, kunnen wij in deze bladen met voordeel ontwikkelen. De gebeurtenissen in het volgende verhaal vermeld, werpen in vele opzigten een verrassend licht, op de zeden, gebruiken

Voor 't Land. Met referte van artikel 7 § *a* van het, bij Gouvernements besluit dd. 28 Junij 1830 No. 20 gearresteerde Reglement van orde, tucht en beheer der Gouvernements lagere Scholen te *Samarang* noodigt de Sub-commissie van Onderwijs aldaar, ten gevolge van bij haar ingekomen klagten, Ouders en Voogden van de ter genoemde Scholen gaande kinderen uit, om in het belang van die kinderen te zorgen, dat ze *niet dan bij volstrekte noodzakelijkheid* van de School afblijven.

De Sub-commissie van Onderwijs te *Samarang*,
D. C. A. VAN HOGENDORP.
President.

SAMARANG,
23 *January* 1860.
Ter ordonnantie van dezelve:
De Secretaris,
J. W. BROUWER.
(97)

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Aangeslagen Vendutiën.

Op MAANDAG den 30sten Januarij, voor het Commissie-huis van *Soesman & Co.*

Op DINGSDAG den 31sten Januarij, voor het Vendu-locaal van *Thooft & Co.*

Op WOENSDAG den 1sten Februarij, op het plein nabij de 2e Gouvernements brug alhier, van diverse Houtwerken.

Op DONDERDAG den 2den Februarij, op het plein achter het Pakhuis van de Heeren *van den Brock & Veeckens.*

Op VRIJDAG den 3den Februarij, voor het Woonhuis van den Heer *J. C. Schumm.*

Advertentiën.

Toko-Vendutie
BIJ
SOESMAN & CO.,
op Maandag den 30sten dezer,
van diverse Koopmanschappen, Provisiën, Dranken en aangebragte goederen. (65)

TOKO-VENDUTIE.
Op Maandag den 30sten dezer,
ZULLEN (98)
SOESMAN & CO.,
in hun Vendu-locaal
VENDUTIE HOUDEN,
waarop zullen worden verkocht:
VERSCHILLENDE RESTANT FACTUREN,
als: Lijnwaden, Wollen en Katoenen Goederen, eene partij Eng. IJzer, eene partij Zakkie; verder nog: Provisiën, Dranken en aangebragte goederen.

Op Toko-Vendutie
van Maandag den 30sten Januarij,
zal nog worden verkocht:
EENE PARTIJ VAN CIRCA 200 PIKOLS
KOFFIJ.
(99) SOESMAN & CO.

SOESMAN & CO.,
zullen op hunne Vendutie
van MAANDAG den 30sten dezer,
NOG VERKOOPEN:

Een span goed gedresseerde hardloopende Wagenpaarden. (100)

Op Maandag den 30sten Jan. 1860,
des voormiddags te 10 *ure*,
zal door tusschenkomst van het Vendu-departement te *Samarang*, ter plaatse waar het tegen dien dag vendutie zal aankondigen
aan den meestbiedende worden verkocht:
EEN STUKJE LAND
gelegen beoosten van deze Stad aan de Noordzijde van den weg naar *Kaliegawee*, wijk Lett. A No. 139, bij de verponding aangeslagen op *f* 800.—
(66) MIRANDOLLE.

Op Dingsdag 31 Jan.
ZULLEN DE ONDERGETEEKENDEN
VENDUTIE HOUDEN
in hun Vendu-locaal, van diverse Lijnwaden, Provisiën, Dranken en aangebragte goederen. (67) THOOFT & CO.

Op Vendutie
van DINGSDAG 31 JANUARIJ,
ZULLEN WIJ NOG VERKOOPEN:
C. 200 PICOLS KOFFIJ,
van diverse kwaliteiten, in kleine kavelingen.
(101) THOOFT & CO.

Balken-Vendutie.
Op Woensdag den 1sten Februarij
zullen
SOESMAN & CO.,
tegen 2 *pCt. vendu-salaris vendutie houden, van*
500 DJATTIEHOUTEN BALKEN,
voor rekening der Heeren *B. Kopersmit & Co.*, en liggende op de gewone Stapelplaats. (68)

VENDUTIE VAN AFBRAAK.
Op Donderdag den 2den Februarij
zullen
SOESMAN & CO.,
voor rekening
van den heer **A. G. SMIT,**
à tout prix:
EENE GROOTE PARTIJ AFBRAAK,
bestaande uit:
Groote, gave en lange Balken, Deur- en Vensterkozijnen, Planken- en Glazen Deuren, Jalouziën, Ramen etc., Dakribben en Latten; voorts: eene belangrijke partij Sirappen en wat verder te voorschijn zal worden gebragt, te bezigtigen achter het Pakhuis der Heeren *van den Brock & Veeckens.* (69)

Op Vrijdag den 3den Februarij,
ZULLEN
SOESMAN & CO.,
VENDUTIE HOUDEN
in de Bloemstraat,
TEN HUIZE VAN DEN ASPIRANT INGENIEUR
J. C. SCHUMM,
VAN DESZELFS NETTEN INBOEBEL

bestaande uit: Spiegels, Schilderijen, Lampen, Tafels, Kasten, Ledikanten en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. (102)

ONTVANGEN
eene groote Engelsche
FACTUUR,
BESTAANDE UIT:
Kar-assen, Rijtuig-Veeren en Assen, Tafelmessen en Scharen, fijne Engelsche Hanglampen geheel van Koper brons.
Berlijnsch Zilvere Lepels, Vorken, Thee-lepeltjes, Likeur-, Zuur- en Olij- en Azijn-zetjes.
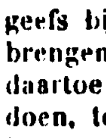
Reiskoffers, Scheerdoozen enz., enz., te veel om te noemen, alles eerst gisteren uitgepakt en van prima kwaliteit.
(103) THOOFT & CO.

ONTVANGEN:
EEN KLEIN FACTUURTJE EUROPEESCH
GEVLOCHTE LEIDSELS,
voor 1, 2, 4 en 6 Paarden.
(72) THOOFT & CO.

ECHTE (75)
ALIZARIN SCHRIJF- EN COPIEER-INKT,
steeds verkrijgbaar bij SOESMAN & CO.

IJzeren Brandkasten
EN

GELDKISTEN.
(76) THOOFT & CO.

Aan heeren liefhebbers van Paarden!
SOESMAN & CO.,
HEBBEN ONTVANGEN: (96)
Zeer versche *HAVER* voor Paardenvoeder.

HEEREN MODE-MAGAZIJN.
Direct uit Parijs ontvangen
en nog nimmer zoo fijn en glansrijk alhier aangevoerd:
Buitengewoon fijn Zwart Casimier voor Rokken en Jassen.
Id. id. id. Satin de Laine.
Id. id. id. Dousquen voor Pantalons.
74) F. HASSELMAN.

ENG. HANG- en STAANDE
LAMPEN,
tot verminderde en thans zeer lage prijzen, Porceleinen Bloempotten en Japansche Thee-kopjes.
(81) THOOFT & CO.

HEEREN MODE-MAGAZIJN.
Regen-Jassen!!!
Direct uit London ontvangen:
Eene nieuwe uitvinding van Casimieren
REGEN-JASSEN,
die ook als gekleede Palatots kunnen gedragen worden, in Bruine en Marengo kleuren, bij
(86) F. HASSELMAN.

FIJNE
PENNEMESSEN
met een, twee, drie en vier bladen, echt *Rodgers* Londen fabrikaat zijn door ons direct ontvangen.
(80) SOESMAN & CO.

Fijn geslepen Bloedkoralen en Roze-olie, te verkrijgen
(77) bij J. ANDREAS.

Thans te verkrijgen:
Versch Selterswater, echt soort,
(79) bij SOESMAN & CO.

BOIJOLALISCHE AARDAPPELEN,
f 8.— per pikol.
Zoutvleesch,
per pond 50 cents, ook per vat,
Comptant, bij (71) GULDENAAR.

PUIKE MANILLA SIGAREN 1858,
Manilla Sigaren Kokers,
groot formaat en fijne kwaliteit.
(83) SOESMAN & CO.

en denkwijze der tijden in welke zij leefde, en kunnen door ons worden voorgesteld naar de beschrijving van een ooggetuige, die haar twee eeuwen geleden, in persoon heeft leeren kennen.

Het tooneel is te Parijs, aan het einde van het jaar zestien honderd zeven en vijftig, de personen zijn de reizende koningin Christina, haar opperstalmeester de markies Monaldeschi, en pater le Bel uit het klooster van Fontainebleau, op wiens gezag en getuigenis wij de volgende historie zullen nederschrijven:

Monaldeschi, zoo als zijn naam reeds aanduidt. was een Italiaan van geboorte. Als een fraai en geleerd man, van beschaafde manieren, en buigzaam van karakter, verstond hij de kunst om zich bijzonder aangenaam te maken in het gezelschap van vrouwen. Met zulke talenten begaafd, verwierf, hij zich weldra de toegenegenheid van koningin Christina. Op de lange lijst harer gunstelingen, was er geen die hare wispelturige zinnen zoo aanhoudend en vast heeft weten te boeijen als Monaldeschi. De vertrouwelijke gemeenschap tusschen hen, ontsproot, ten minste van haar kant, uit eene genegenheid zoo diep en opregt als waarvoor het karakter van Christina vatbaar kon zijn. Aan de zijde van den Italiaan daarentegen was die betrekking slechts een gevolg van eerzucht. Zoodra hij zich eenmaal de onderscheiding, met al de daaraan verbonden voordeelen, van eerste favoriet aan het hof van Christina verzekerd zag, werd hij warsch van zijne vorstelijke meesteres en wijdde. hij zijne oplettendheid in 't geheim aan eene jonge Romeinsche dame, wier schoonheid hem aantrok en wier noodlottige invloed op zijne handelingen, eindelijk zijn ondergang en dood berokkende.

Nadat Monaldeschi zich op verschillende wijzen te vergeefs bij de Romeinsche dame had in gunst zoeken te brengen, ontdekte hij eindelijk dat de zekerste weg daartoe was, hare boosaardige nieuwsgierigheid te voldoen, ten aanzien van het bijzondere leven en de verborgen zwakheden der koningin. Monaldeschi was de man niet om zich door gevoelens van eer of ridderschap te laten afschrikken, wanneer het er op aankwam om zijne eigene belangen en intrigues te bevorderen; dus maakte hij op eene schaamtelooze wijze gebruik van zijne betrekking bij de koningin, om ten hare aanzien eene trouwbreuk en ondankbaarheid te begaan van de laaghartigste en onverschoonbaarste soort. Zoo gaf hij die Romeinsche dame eene reeks van brieven in handen, waarbij Christina hem in het volste vertrouwen op zijne riddereer en opregtheid, hare geheimste plannen en gevoelens had geopenbaard; wat nog erger was, schreef hij daarbij aan zijne nieuwe meesteres eigenhandige brieven in welke hij de gunsten die de koningin hem bewezen had in een bespottelijk licht stelde, hare geringste personele gebreken beschreef, met eene hartelooze onbeschaamdheid die geen vrouw, al ware zij de zachtmoedigste en geduldigste van de wereld, nooit zou hebben vergeven. Terwijl hij zoo doende in 't geheim het vertrouwen bedroog dat de koningin in hem stelde, ging hij in 't openbaar voort met haar zijne onveranderlijke hulde en warmste toegenegenheid te betoonen.

Een geruimen tijd ging dit schandelijke verraad ongehinderd voort, maar het uur der ontdekking bleef niet achter, en het werktuig dat zijne ontmaskering zou te weeg brengen, was zekere kardinaal, die begeerig was, om Monaldeschi in de gunst der koningin te vervangen. De hooge kerkprelaat wist zich in 't bezit te stellen van de geheele briefwisseling, die Monaldeschi vroeger de Romeinsche dame in handen had gegeven en die thans behalve de brieven van Christina, ook diegene bevatte, welke hij zelve geschreven had, om zijne meesteres belachlijk te maken. Deze geheele verzameling werd door den kardinaal in een gesloten paket, na verzochte audientie bij de koningin, aan haar overhandigd.

Met dit kritieke punt der historie neemt het berigt van den ooggetuige, dat wij straks zullen vermelden, een aanvang. Pater le Bel was bij de vreeselijke wraakoefening der koningin over Monaldeschi tegenwoordig, en geraakte door haar in het bezit van de copijen der geheele bovengemelde correspondentie. Daar hem op deze wijs het geheim was toevertrouwd, bewaarde hij

BIJ SOESMAN & CO.

weder verkrijgbaar:

Extra puik Haantjes Bier, echt merk. (118)

Best Verlakt Leder,

(104) bij F. A. PRINGIERS.

Stereoscopen met fijne platen,

zijnde eenigen dier platen van eene zeer nieuwe uitvinding, Schrijfmappen, Portemonnaies, Damesreiszakjes, fijne Tabakspijpen en eene menigte soorten van andere goederen, thans uitgepakt bij (82) SOESMAN & CO.

LIJN-OLIE

(gekookte en ongekookte).

GLASRUITEN

(diverse dimensiën.)

Loodwit, Menie, diverse Verwen

en

SPIJKERS,

(70) bij F. A. PRINGIERS.

Versche Provisiën in blik,

puike Grasboter, Truffes Pures in fleschen ($^1/_1$ en $^1/_2$ blikken,) Suikerwerk, fijn Banket, Supra kwaliteit Madeira, pas ontvangen bij
(73) SOESMAN & CO.

Exquise Vatwijn van het gerenommeerde merk

St. JULIEN, BAOUR & CO.

door

SOESMAN & CO.

(78) getapt en bij hun alleen verkrijgbaar.

PER MAIL

ONTVANGEN:

R. A. OGTEROP. Verklaring van den Zee-Barometer en Thermometer.
JEAN LUDVIGH. Nouvelle page de l'histoire des Hapsbourgs.
LOUIS KOSSUTH. Révélations sur la Crise Italienne.
Idem. l'Europe, l'Autriche et la Hongrie.
VICTOR PAULIN. Guerre d'Italie en 1859, Tableau Historique, Politique et Militaire, Illustrée de 265 gravures.
(84) DE GROOT, KOLFF & CO.

P. WEILAND.

GROOT NEDERDUITSCH TAALKUNDIG

WOORDENBOEK

Nieuwe uitgave, in één deel van ± 1000 paginas, **ad f 20.—**

Dit Woordenboek van wijlen den zeer verdienstelijken Taalkenner *P. Weiland* is hetzelfde, als het sedert eenigen tijd uitverkochte in 5 groot octavo deelen.

Verkrijgbaar bij DE GROOT, KOLFF & CO.,
(105) *Samarang.*

Naam- en Ranglijsten der Officieren

bij de Land- en Zeemagt in Ned. Indië, over het jaar 1860, à contant *f* 1,25.
(106) DE GROOT, KOLFF & CO.

In commissie ontvangen:

ORGUELINES,

melodieus van toon en fraai van bewerking, vervaardigd door *Alexandre Père & fils* te *Parijs*,

ad f 100.— comptant.

VOORTS:

Kleine IJzeren Kasten,

met patent sloten, geschikt voor huiselijk gebruik.
Te bekomen bij
(107) DE GROOT, KOLFF & CO.

Holloway's Pillen.

Genezing van Klierziekte en Spruw.

De Kapitein J. WINTER te *Samarang* acht zich gelukkig verklaring te mogen afleggen, van de gunstige uitwerking der Holloway's Pillen ondervonden bij zijnen zoon oud twee en een half jaar, die sedert ruim een en een half jaar aan aanhoudende Klierziekte en Spruw geleden heeft, waarvoor hij vergeefsch onder behandeling van verschillende geneesheeren was geweest, en welke ziekten na eene aanwending der bedoelde Pillen gedurende zes weken, geheel zijn geweken zoodat het knaapje thans eene uitmuntende gezondheid geniet.

Het is mij dus aangenaam publiciteit te mogen geven aan deze gelukkige werking der wereldberoemde medicijn van Prof. Holloway en ben ik bereid de waarheid van het bovenstaande overal en bij een ieder te bevestigen.

De prijzen zijn als volgt.

Doosjes Pillen à . . . *f* 1.—, *f* 3.—, *f* 5.—
Potjes Zalf à . . . „ 1.—, „ 3.—, „ 5.—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Ze zijn op franco aanvrage à contant te bekomen:

Te *Soerabaija* bij LE ROY & Co.
„ „ „ MOSSEMBEKKER & Co.
„ *Banjoemaas* „ M. S. CHERIMAN.
„ *Djocjacarta* „ DEEKENS & Co.
„ „ „ Wed. C. W. v. D. LAAN.
„ *Soeracarta* „ W. VELDMAN en Wed. SAFFINGER.
„ *Salatiga* „ F. KRUTHOFFER.
„ *Tagal* „ Mevrouw de Wed. VAN DORT.
„ „ „ A. J. VAN DER VOORT.
„ *Cheribon* „ W. GALISTAN.
„ *Buitenzorg* „ P. SCHREUDER.
„ *Samarang* „ DE GROOT, KOLFF & Co., H. L. DE LYON, NOOTBAAR & JOOSTEN en
(108) bij SOESMAN & CO.

WISSELS OP NEDERLAND

(109) bij DORREPAAL & CO.

WISSELS OP NEDERLAND

(110) bij B. KOPERSMIT & CO.

Wordt gevraagd:

Een **HUIS** te huur, hetzij binnen of buiten de Stad gelegen. Huurprijs *f* 50.— à *f* 75.— *Informatiën onder Lett. S*, bij UITGEVERS DEZES.
(55)

WORDT TE KOOP

AANGEBODEN:

Het *HUIS* gelegen aan den *Bodjongschen weg*, bewoond door en toebehoorende aan
(111) D. J. K. PIETERMAAT.

E. R. GOTTSCHALK

Mr. ZADELMAKER,

woont voorloopig in het Huis laatst geöcupeerd door den Heer *Manuel*, tegenover de groote passer.

Men gelieve de aan hem gerigte brieven te adresseren: E. R. GOTTSCHALK *Mr. Zadelmaker*, ter voorkoming dat dezelven eene verkeerde bestemming erlangen. (87)

Houders van Connossementen over

1 kistje adres *H. RUPP*
1 kist gemerkt *C. L.*

beide per stoomboot *Banda* van *Batavia* aangebragt en in het Regalen Pakhuis alhier gedeponeerd, worden verzocht zich bij de ondergeteekenden aan te melden.

De Agenten der Stoomboot-onderneming
W. CORES DE VRIES te *Samarang*,
(112) B. KOPERSMIT & CO.

f 16.000--

IN LEEN TE BEKOMEN OP HYPOTHEEK.
(113) L. UDO DE HAES, *qq.*

TE KOOP:

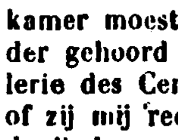

Het HUIS op *Zeestrand*, thans bewoond door den WelEd. Heer *BRONDGEEST*; te bevragen bij de *Uitgevers dezes.* (114)

TE KOOP

GEPRESENTEERD:

Eene nieuwe 7 Octaafs Palissander-houten

PIANINO,

met beeldhouwwerk en vergulde lusters, geheel voor dit klimaat vervaardigd door

J. A. KUPERS & ZOON,

TE AMSTERDAM,

alhier aangebragt per *Amstel.*

Genoemde PIANINO is afkomstig van de Tentoonstelling van Junij en Julij te *Amsterdam* gehouden waarbij dezelve loffelijk vermeld is, voorzien van eene geheele Metalen Plaat, Koperen Stemblok, Koperen Gaffels en dito Reguliere Schroeven, alsmede Verzilverde Stemnagels en verdere Inventaris Compleet. (92)

Te bevragen bij de Heeren B. KOPERSMIT & CO. en bij den Gezagvoerder *H. H. Rademaker.*

NB. *Men verwarre* *KUPERS & ZOON te Amsterdam niet met KUIPERS van den Haag.*

TE KOOP

TEGEN EEN BILLIJKE PRIJS:

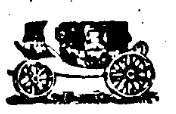

Twee vis-à-vis Wagens en een Koets, alles op Engelsch onderstel; te bevragen bij
(115) L. VAN TRAPPE.

TE HUUR

Het HUIS in de oude *Stadhuisstraat*, laatst bewoond door den Heer *SCHEEL*; te bevragen bij (93) J. BUSSELAAR.

WORDT GEVRAAGD:

Eene **EUROPESCHE DAME** tot assistentie eener huishouding. Salaris naar bekwaamheden.
Adres: *Java Hotel* alhier. (116)

De ondergeteekende de affaire van den Heer **A. M. DE ROODE** overgenomen hebbende, maakt het geachte publiek bekend dat hij zich als *Mr. Kleêrmaker* alhier heeft gevestigd, verzoekende om de gunst en het vertrouwen welke zijn voorganger heeft genoten, belovende eene civiele en prompte bediening.

SAMARANG, J. ANDRIEUX.
den 19*den* *Januarij* 1860. (90)

De ondergeteekende heeft wegens ziekte zijne affaire overgegeven aan den Heer **J. ANDRIEUX**, tevens zijne geachte landgenooten vriendelijk bedankende voor het in hem gesteld vertrouwen.
(89) A. M. DE ROODE.

De ondergeteekende verzoekt beleefd zijne **debiteuren** hun debet binnen zes weken te voldoen ten kantore van zijn gemagtigde **Mr. J. S. VAN RONKEL**, ten einde tot eene spoedige liquidatie te kunnen geraken.

SAMARANG, A. M. DE ROODE.
19 *Januarij* 1860. (91)

Op heden is met onderling goedvinden de firma **ANDREAS, SCHALLIG & CO.**, ontbonden.

Met de likwidatie der bovengenoemde firma zal zich belasten de Heer **K. F. E. ANDREAS.**

ANDREAS, SCHALLIG & Co.
Samarang, den 1*sten* Januarij 1860. (88)

STOOMBOOT

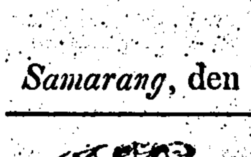

OENARANG.

Deze boot zal op Maandag den 30*sten* Januarij, van hier naar *SOERABAIJA* vertrekken.

De Boekhouders,
E*m*. C. WERMUTH.
(117) C. S. VAN HEEKEREN.

wijselijk en eervol in zijn verslag, het stilzwijgen over de schuld van Monaldeschi zelve. De bijzonderheden der Italiaansche laaghartigheid en ondankbaarheid die wij hier vooraf hebben te boek gesteld, zijn uit de verstrooide bescheids in omloop zijnde berigten geput, en door verschillende Fransche historieschrijvers met zorg verzameld. Wat de buitengewone strafoefening betreft, die op de misdaad van Monaldeschi gevolgd is, deze hebben wij met de eigen woorden van pater le Bel wedergegeven. Ons verhaal begint onmiddelijk met het oogenblik waarop Christina het verraad van haar gunsteling ontdekt had.

Op den zesden November zestien honderd zeven en vijftig (schrijft pater le Bel), omstreeks vijf ure in den morgen, zond koningin Christina van Zweden, die destijds op het paleis te Fontainebleau logeerde, een harer bedienden aan mijn klooster, met verzoek om mij onverwijld te mogen spreken. Toen de bode in mijne tegenwoordigheid werd toegelaten, vroeg hij of ik de superior van het klooster was, waarop ik bevestigend antwoordde, en nu verklaarde hij dat de koningin van Zweden verzocht of ik onmiddelijk bij haar zou willen komen. Om hare majesteit geen oogenblik te laten wachten, besloot ik terstond met den knecht naar het paleis te gaan, zonder een mijner kloosterbroeders mede te nemen. Na een weinig toevens in de antichambre, liet de koningin mij in hare kamer komen. Zij was alleen, en aan de uitdrukking op haar gelaat, toen ik eerbiedig vroeg wat zij van mij verlangde, kon ik reeds zien dat er iets vreeselijks gaande was. Zij aarzelde een oogenblik en zeide mij vrij scherp, dat ik haar in eene andere kamer moest volgen, waar zij met mij spreken kon zonder gehoord te worden. Zij bragt mij thans in de Galerie des Cerfs, en zich op eens omkeerende, vroeg zij: of zij mij reeds vroeger ontmoet had? Hierop verklaarde ik hare majesteit, dat ik eens de eer had genoten bij haar mijne opwachting te maken, dat zij mij toen goedgunstig ontvangen, maar onze ontmoeting zich daarbij alleen bepaald had. Christina knikte, toestemmend, staarde een oogenblik rond, en merkte toen schielijk aan, dat het kleed dat ik droeg (hier wees zij op mijn kloostergewaad) haar vertrouwen genoeg inboezemde om zich op mijne eer en stilzwijgendheid te kunnen verlaten; voorraf echter vorderde zij van mij de plegtige belofte: dat ik het geheim dat zij mij zou toevertrouwen, even streng zou bewaren als of het in de biecht tot mij gesproken was. Ik antwoordde eerbiedig: dat de pligt van mijn heilig ambt het medebragt, om geheimen te hooren; dat ik nog nooit iemands bijzondere zaken verraden had, en dat ik mij durfde vleijen de eer van haar koninklijk vertrouwen waardig te zijn.

Hierop overhandigde hare majesteit mij een van drie zegels voorzien paket, maar zonder eenig opschrift of adres. Zij gelastte mij om het zorgvuldig achter slot te brengen, en mij gereed te houden, het haar terug te geven, en ten overstaan van den persoon, of de personen, in wier tegenwoordigheid zij zou goedvinden het mij later af te vorderen. Verder gelastte zij mij om naauwkeurig aanteekening te houden van den dag, het uur waarop, en de plaats waar zij het mij had ter hand gesteld; met deze laatste verklaring liet zij mij gaan. Ik zag haar in de galerij alleen en langzaam zich verwijderen, met het hoofd op de borst gezonken, en zoo veel ik vermoeden kon diep bewogen.

Op zaturdag den tienden November van het zelfde jaar, 's middags ten een ure, werd ik op nieuw te Fontainebleau ontboden. Ik nam het paket brieven mede, wel kunnende vermoeden dat ik er om gevraagd zou worden, en volgde den boodschapper even als ik den vorigen keer gedaan had. Thans bragt zij mij op eens in de Galerie des Cerfs. Op hetzelfde oogenblik dat ik binnen trad, werd de deur met zooveel geweld achter mij gesloten dat ik er van beefde en mij terstond weinig goeds voorspelde. Toen ik van mijn schrik bekomen was, zag ik hare majesteit in het midden der galerij staan praten met een der heeren van haar gevolg, dien ik terstond herkende als den markies Monaldeschi, opperstalmeester van de koningin van Zweden. Ik naderde hare majesteit met eene buiging en bleef toen op eenigen afstand staan, om het oogenblik te verbeiden waarop het haar behagen zou mij te spreken.

(Vervolg hiierna.)

TRANSPORT-ETABLISSEMENT

TE

NGAWIE.

Voortdurend zijn er PRAAUWEN te bekomen voor het transport van Producten, van *Solo* naar *Soerabaija*; te bevragen aldaar

(119) bij C. C. CRAMER, qq.

STOOM-GELEGENHEID

van Samarang naar Batavia en Soerabaija.

Gedurende de maand Januarij, zal elken Dingsdag zijnde 17e, 24e en 31e Stoomschepen der onderneming van *W. Cores de Vries*, naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.

Informatien bij

(58) *De Agenten,*
B. KOPERSMIT & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden met het tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Ned. Schip

CORNELIA MACHTILDA,

Kapt.

SNOEIJ,

zullende vermoedelijk in de eerste helft der maand Maart direct van hier vertrekken.

Adres bij (94) DORREPAAL & CO.

Huwelijken.

Getrouwd:

Mr. L. HOVY
en
H. L. SCHIFF.

SAMARANG, 25 *Januarij* 1860. (120)

Geboorten.

Voorspoedig bevallen van eenen *ZOON A. Ch. D. van Ossenbruggen*, echtgenoote van

20 *Januarij* 1860. (121) H. M. MULLER.

SAMARANG.

— In den morgen van den 22sten dezer heeft de Chinees *Is Boen Kiat*, die wegens brutaliteit in het kettingkwartier is opgesloten zich door ophanging van het leven beroofd.

— Den javaan met name *Sowidjoijo* afkomstig van *Saijoong* werd op 1½ paal afstands van *Demak* op klaarlichten dag vermoord. De daders zijn nog niet gevat.

— Op den 23sten dezer heeft men in de rivier nabij de dessa *Sadeng* opgevischt het lijk van eene inlandsche vrouw wonende in de dessa *Kedongmenjangan.*

Daar er aan hetzelve geene teekenen van geweld zijn ontwaard, vermoedt men dat de vrouw bij ongeluk verdronken is.

— Terwijl *Pak Radinak* en 12 volgelingen uit visschen waren gegaan, is de praauw op de hoogte van *Korowelang* omgeslagen.

De volgelingen hebben zich allen door zwemmen gered, maar *Pak Radenak* heeft zijnen dood in de golven gevonden.

REDACTIE BERIGT.

In ons vorig Nummer gaven wij een plaatselijk berigt, betreffende de aanneming van gegoede vreemde oosterlingen (Arabier en Chinees) in de Christelijke Herv. Godsdienst, en zeiden te kunnen melden, dat eerstdaags de overgang van andere vreemde oosterlingen, waaronder zelfs nog Armenianen, tot DE Christelijke gemeente belangrijk zoude zijn, zonder eenige proselietenmakerij, en dat daarom aan *onze* gezelijkheid alle eere toekwam, om haar stil, standvastig en vreedzaam werken in den Evangelischen kring waarin zij leven.

Een onzer lezers was hierover vertoornd, en meende dat wij de Armenianen zouden hebben voorgesteld als niet tot de Christ. Godsdienst behoorende. Ware zoo iets of onze bedoeling of uit onze voorstelling te putten geweest, dan zoude een ieder het regt hebben ons van eene Christelijk-Historische ketterij te kunnen beschuldigen. Want een ieder weet, dat de Christelijke Godsdienst, van het Oosten uitgaande, juist in het Oosten, en dus ook in Armenië 't eerst wortel geschoten heeft, en dat ook thans nog de meeste Armeniërs, zelfs in hun zoo ongelukkig verdeeld land, tot de Christelijke Godsdienst behooren.

Maar een ieder weet evenzeer, dat de Christelijke Godsdienst sedert hare instelling, in Gode zij 't bekend hoeveel honderd, welligt duizend gemeenten of vormen van belijdenis is gesplitst, waarvan zelfs die landen, die vroeger eene meest eenvormige belijdenis hadden, niet bevrijd zijn gebleven. In ons vorig artikel spraken wij dan ook alleen van eenen overgang tot de belijdenis der Hervormde gemeente, welke een onderdeel is in de vele vormen van belijdenis der Christelijke Godsdienst, maar spraken niet in algemeene termen van eenen overgang tot het Christendom. Wel was er gedrukt „DE Christelijke gemeente" maar bij een bezadigd lezen van het artikel, moest het in het oog springen, (omdat hier alleen van de Hervormde gemeente gesproken werd), dat hier voor „*de*" moest zijn geschreven of gemeend „*die*" Christelijke gemeente. Ook in den vorm hebben WIJ ons dus niets te verwijten, en hopen dat het genoeg bekend zal zijn, dat wij nimmer, zelfs in de verte, den wil hebben gehad, *iemand*, wie hij ook zij, vooral in zijne Godsdienstige gevoelens of oorspronkelijken landaard te krenken.

TELEGRAM VAN SOERABAIJA.

Amsterdam. Koffij beter. Suiker *f* 32¼. Rijst *f* 6⅞ à *f* 7.— Tin *f* 82½. Tabak merk Cuba 55 c., A. E. H. 53 c., Temaijang 80 c., Nicot 74 c. en Kawi 44 c.

Londen, Suiker 37/8 Rijst 13. Tin 138. Tabak zonder voorraad. Gutta Percha 2. Gum Elasticum 2/1. Rotting 5/9 pr. cwt.

Het schip Ferdinandina Emma is bij Kamperduin gestrand, waarbij een passagier en 7 man zijn omgekomen.

Concessie exploitatie Borneo Westkust vervallen.

Congres te Parijs bepaald.

Spanje en Marokko bloedig aan het vechten.

Boni onderworpen. De koningin bevindt zich te Pawito, hare rijkssieraden zijn aan den Generaal afgegeven. Aroe Petimpie onderwierp zich te Sindjai. Siding Dening tot koning van Wadjoe aangesteld. Generaal en manschappen gezond. Majoor Kroesen overleden.

Tot zoover het Telegram. Maar met diep, met innig leedwezen moeten wij er bijvoegen, dat dit laatste berigt, reeds toen het aanvankelijk bekend werd, te *Samarang*, bij allen, bij militairen en zelfs bij de burgerij, zulk een diepen indruk van bedroefdheid heeft gemaakt, dat men daaruit kan afleiden welk groot verlies het leger en de Kolonie in den Majoor KROESEN heeft geleden.

Wij zullen eene treurige, maar voor velen troostende pligt te vervullen hebben, eene *Nécrologie*, van dezen, in den kracht van zijn leven en in den vollen roem van zijnen altijd eervollen loopbaan, op het veld van eer bezweken braven, mede te deelen, wanneer, zoo wij hopen eene bevoegde hand ons daartoe behulpzaam zal willen wezen, vooral ten aanzien der vele roemrijke *bijzonderheden* die minder algemeen bekend zijn. *Red.*

AANGEKOMEN PERSONEN.

Van den 20sten tot en met den 26sten Jan. 1860.

Mevr. A. C. Fransz geb. Gertner, J. H. S. G. Rijnbende, Th. la Fontaine, P. F. van Doornen, J. W. Boers, B. B. Douwes, Mevr. C. Douwes weduwe Thepass, H. R. Caspersz, G. van Beest Holle, J. K. H. Phitzinger, F. K. Voorneman, J. Mendes da Costa, J. Itzig Heijne, Mejufvr. Wilhelmina Jakobi, W. van Raalten, M. J. van Braam, jhr. W. C. F. de Kock, P. A. Klerks, G. E. Gasper, S. Aratoon, P. C. van Oosterzee, J. H. Baron van Heerdt tot Eversberg, P. Druyvesteijn, D. Soekias, Lotje van Rossem, J. H. O. van Waveren Pancras Clifford Graaf E. van Bentheim Tecklenburg Rheda, G. Knops en famelie, J. B. Engelman, Mevr. C. E. March geb. Krijgsman, Mevr. M. Heijne en familie, L. Meijer, F. de Colonne, C. W. Persijn.

VERTROKKEN PERSONEN.

C. M. L. Speltie, J. W. Boers, Mejufvr. C. J. Sentius, Th. la Fontaine, B. B. Douwes, Mevr. C. Douwes Wed. Thepass, A. H. Willemsen, Mevr. G. A. de Jonker, J. W. Hercules, J. Mendes da Costa, J. K. H. Phitzinger, G. van Beest Holle, Jonkh. W. C. F. de Kock, P. Druyvestijn, J. Breton de Nijs, M. J. van Braam, H. R. Caspersz, W. van Raalten, W. F. T. Semster, F. J. Vincent, L. Lazare met echtgen, Graaf E. van Bentheim Tecklenburg Rheda, C. F. Stekkinger, F. Neumann, B. C. V. Ockerse, J. H. S. G. Rijnbende, E. A. Swaving, Mevr. Grobbee, Charles Laurent Sablon, Carolina Mochem (Weesmeisje), F. K. Voorneman, C. G. Floris en zoon, E. J. Floris, Mr, Charles Jacques Taunaij, H. Stratingoud, J. C. C. van der Bolek echtgen. van J. C. Schumm met 2 kinderen, Doctor Berliner, A. de Mesmacker (fuselier), Gegag. Opperwachtm. E. H. J. A. Stevens met vrouw en twee kinderen.

AAN- EN UITVOER TE SAMARANG,

van den 19den tot en met den 26sten Jan. 1860.

AANVOER.

GEENE.

UITVOER.

Naar Nederland met de Ned. bark Johanna Hendrika, kapt. *L. van der Weijden.*

2356 pik. koffij, 1498 pik. suiker en 45 pik. bindrotting, *N. H. M.*

Naar Nederland met het Engelsche schip Jacatra, kapt. *J. M. Teldridge.*

6788 pik. Suiker, 73 pik. bindrotting en 4000 ps. klappers, *Mac. Neill & Co.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Banda, kapt. *G. Nije.*

2 kn. koperwerk, 1 ks. messen, 1 vat glazen paarlen en 1 pak merinos, *Wermuth & Co.*

4 pak. olifants-tanden, *Wermuth & Co. (Uit het Entrepôt)*

1 kt. salamporis, *Dorrepaal & Co.* idem.

Marktprijzen te *Samarang.*

Koffij, *f* 34.— oogst opgeruimd.
Suiker, No. 16 *f* 13½.— nominaal.
Indigo, per pond *f* 4.— voor eerste kwaliteit afgedaan.
Koe-Huiden, per corge *f* 60.—
Buffel-Huiden, per corge *f* 40 — à *f* 45 —
Staart Peper, oogst opgeruimd.
Rijst, eerste soort, per 28 pikols *f* 140.— à *f* 150.—
„ tweede „ idem. *f* 115.— à *f* 130.—
Klapper Olie, per pikol, *f* 24 —
Katjang „ idem *f* 23.—
Rotting, per pikol, *f* 9 —
Kadjang Matten, per 100 stuks, *f* 17 —
Wisselkoers op Holland à pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

NABETRACHTING.

ZONDAG den 29sten JANUARIJ 1860,

des voormiddags te 10 *ure*,

F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER.

ROOMSCH CATHOLIJKE EEREDIENST.

ZONDAG den 29sten JANUARIJ 1860,

Eerste H. DIENST *des morgens te* 7 *ure.*

HOOG DIENST *des voormiddags te half* 9 *ure.*

LOF

des avonds te 7 *ure.*

SCHEEPSBERIGTEN.

AANGEKOMEN SCHEPEN TE SAMARANG.

Datum.	Vlag.	Benaming.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van	Datum.
Januarij 19	Frans.	Schip	L'Cezard.	X. Ross.	Batavia.	22 December.
〃 19	Ned. Ind.	Stoomschip	Macasser.	A. G. Bosch.	〃	18 Januarij.
〃 20	Ned.	Bark	Ridderkerk.	H. Teerlink.	Pekalongan.	20 〃
〃 23	Ned. Ind.	Stoomschip	Banda.	G. Neije.	Batavia.	22 〃

VERTROKKEN SCHEPEN VAN SAMARANG.

Datum.	Vlag.	Benaming.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Naar
Januarij 20	Ned. Ind.	Stoomschip	Macasser.	A. G. Bosch.	Soerabaija.
〃 23	Ned.	Bark	Albrecht Beijling.	G. L. Muller.	Soerabaija en Nederland.
〃 24	Ned. Ind.	Stoomschip	Banda.	G. Neije.	Soerabaija.
〃 25	Ned.	Bark	Ridderkerk.	J. Teerlink	Nederland.
〃 26	〃	Schoen.schip	Johanna Hendrika.	L. van der Weijden.	〃

SCHEPEN IN LADING TE SAMARANG.

Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Last.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Bark	Crinoline.	260			Soesman & Co.
〃	〃	Staatsraad der Houven.	308	J. Heijmeriks.	Nederland.	van Maanen & Co.
〃	〃	Paul Johan.	358	A. Kooij.	〃	〃
〃	〃	Cornelia Mathilda	336	P. Snoeij.		Dorrepaal & Co.
〃	〃	Davo.	246	H. Weijtenhorst.		Gezagvoerder.
Frans.	Schip	La Roze.	175	V. Isnard.	Frankrijk.	Dorrepaal & Co.
〃	Bark	Alma.	158½	F. Pelieu.	〃	〃
〃	〃	L'Cezard.	284	H. Ros.	〃	〃
Siams.	Brik	Tjoan Lie.	53	Njo Kiok.		Gezagvoerder.
〃	Bark	Kiem Tjing Kiem.	150	IJap Sian.		〃
〃	〃	Kiem Ing Mooi.	50	Tjan Ling.		〃
〃	〃	Goan Mo.	100	Goei Na.		〃
〃	〃	Tjoan Bie.	80	Tan Pioe.		〃
Nederl. Indisch	Brik	Srie Negara.	53	Intje Kandar.	ligg. in de rivier van Torbaija.	〃
〃	Stoomboot	Samarang Packet.	38	J. F. Scheel.	〃	〃
〃	Bark	Pilades.	213	J. Winter.		〃
〃	〃	Ararat.	190	P. Verschuur.	Soerabaija.	〃
〃	〃	Sara Eleonora.	280	D. Schuijmer.	Batavia.	Dorrepaal & Co.
〃	Schoener	Hap Eng.	84	Tan Kie.		Gezagvoerder.
〃	Bark	Bientang Anem.	150	D. J. de Gee.		〃

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN TE SAMARANG.

Datums.	Thermometer.				Winden.				Regen, Onweêr, enz.
Januarij 1860.	uur. 6	morg. 9	midd. 3	av. 10	morg. 6	mg. 9	midd. 3	av. 10	
20	23⁵	27⁴	30⁴	25⁷	W	W	NW	W	0.00089 's midd. en 's avonds.
21	23⁷	28¹	28⁷	25	W	W	W	W	0.00063 's midd. onweder.
22	24²	27⁷	29⁵	24⁶	W	W	W	W	3.0383 des avonds onweder.
23	23⁶	27¹	28	24⁹	W	W	W	W	's avonds een weinig motregen.
24	24⁴	25⁷	29	25¹	W	W	W	W	0.00041 's middags.
25	24²	28⁹	31⁷	25²	W	W	W	W	
26	24³	29	33⁶	25⁸	W	NW	NW	W	

N. B. Thermometer naar CELCIUS. De sterkte van den wind van 0 tot 10, als van stilte tot vliegenden storm. Gevallen regen in Ned. Ellen.

BIJVOEGSEL

behoorende bij het

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

van VRIJDAG 27 *Januarij* 1860, N°. 4.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 25 *November* 1859.

NEDERLAND.

De jongste stormen hebben de aandacht meer bijzonder op de waarnemingen gerigt, die strekken om een aanstaanden orkaan te kunnen voorspellen. Volgens eene mededeeling van admiraal Fitzroy, kondigden de laatste winden zich ten duidelijkste aan. De barometer-stand laag bij het opkomen der beide stormen van 25 en 31 Oct., doch de thermometer stond laag vóór den eerstgenoemden en hoog vóór den laatstgenoemden storm. De gevolgtrekking was, dat de eerste (die van 25 Oct.) van eene noordelijke of poolzijde zou waaijen, en die van 31 Oct. van eene zuidelijke of evenachtszijde, zoo als werkelijk gebeurd is. Ook heeft men als zeker aangenomen, dat een storm van langen duur zal zijn, indien de kenteekenen zich vroeg en van korten duur, wanneer zij zich laat voor het opsteken van den wind vertoonen.

— Naar men verneemt heeft Z. M. benoemd tot ridders der Mil. Willemsorde 4de klasse: den offic. van gez. 2de kl. F. J. Jorritsma en den 2den luit. der inf. J. D. de Bruyn; beiden van het leger in Oost-Indie (laatstgemelde met verlof hier te lande), ter zake dat zij zich hebben onderscheiden bij de krijgs-verrigtingen tegen Djambi in September 1858.

— Het provinciaal geregtshof van Friesland, heeft den 12den November den persoon van Ype Baukes de Graaf overeenkomstig het requisitoir van het O. M, schuldig verklaard aan moord of moedwilligen doodslag, gepleegd met voorbedachten rade en met geleider lage, na reeds te voren tot crimineele straffen te zijn veroordeeld geweest, en hem te dier zake gecondemneerd tot de straf des doods, uit te voeren binnen Leeuwarden. Na het uitspreken van het zeer gemotiveerde arrest, hield de president, jhr. mr. H. M. Speelman Wobma, eene treffende toespraak tot den veroordeelde, waarin hij hem indachtig maakte op het hoogst bezwarende van zijnen toestand, waardoor het weinig waarschijnlijk was, dat hem de koninklijke genade zou ten deel vallen. Hij maande hem daarom tot berouw aan over zijne verschrikkelijke misdaad, die niet alleen bestond in het verraderlijk ombrengen eener weerlooze vrouw, maar waardoor tevens haar kind, dat ook het zijne was, de zoo noodige moederlijke zorgen thans voor altijd moest ontberen. Hij wees hem er ten slotte op, dat, zoo dan al zijn ligchaam moest verloren gaan, evenwel bij eene innige verootmoediging jegens het Opperwezen, zijn onsterfelijke geest nog zou kunnen worden behouden. Naar het scheen, bleven de treffende woorden van den waardigen voorzitter zonder veel indruk op den veroordeelde, die ook gedurende de debatten groote verstoktheid had aan den dag gelegd. De veroordeelde heeft cassatie doen aanteekenen.

— In den loop dezer week, had in het naburige Heer (Limburg) eene verschrikkelijke gebeurtenis plaats. Een man en vrouw, slechts sedert twee jaren gehuwd, leefden in gestadige onmin: nu twee dagen geleden kwam de man zeer beschonken te huis en viel zijne vrouw te lijf, welke sedert twee dagen in het kraambed lag, rukte haar bij de haren daaruit en mishandelde de ongelukkige zoodanig, dat de buren op haar geschreeuw, haar vader en broeder te hulp riepen. Doch nu nam de woesteling een mes en stak naar den ouden man, dien hij gelukkig miste; thans wierp hij zich op zijn zwager, die een diepen steek in de zijde ontving en nederviel. Door de zorg van den burgemeester is de dader gevangen naar het huis van arrest te Maastricht overgebragt; de gewonde verkeert in eenen zeer gevaarlijken toestand.

— Door Mevr. de weduwe *Gerrit van Gennep*, den 21sten Oct. te Rotterdam in hoogen ouderdom overleden, zijn, blijkens testament, voor meer dan f 100,000 $2^1/_2$ pct. nat. werk. schuld aan legaten voor onderscheidene weldadige inrigtingen besproken. Aan het instituut voor doofstommen te Groningen is f 500 vermaakt.

— Om het nut aan te toonen van de inenting, als beschermmiddel tegen de longziekte, wordt de volgende opgave van een bekwamen veearts medegedeeld:

»In Friesland, zegt deze, bestaan drie genootschappen tot wederkeerige verzekeringen tegen sterfte van rundvee. Het eene genootschap laat al het vee der leden tegen de longziekte inenten, en verloor 6 pCt.; het andere laat inenten indien de ziekte onder het vee is uitgebroken en verloor 11 pCt.; het derde laat niet inenten en verloor in hetzelfde tijdperk 40 pCt."

— Te Zuilichem is Dingsdag ll. eene zware misdaad gepleegd. Twee personen, *A. Brand*, arbeider, en *K. van der Linden*, koopman, beide aldaar woonachtig, bevonden zich in eene herberg in die gemeente en geraakten met elkander in twist. *Brand*, in woede ontstoken, trok zijn mes en verwondde daarmede *van der Linden*, zijnde de zoon zijner zuster, zoodanig, dat hij oogenblikkelijk den geest gaf. De dader is terstond op de vlugt gegaan, maar heeft zich later te Tiel vrijwillig in arrest begeven. Hij is vader van een talrijk huisgezin.

ENGELAND.

— De *London Gazette* bevat eenige officiele stukken (niet alle), welke tusschen het Engelsche kabinet en de Spaansche regering aangaande den oorlog met Marokko gewisseld zijn. Het openbaar maken van deze stukken is op zich zelf een bewijs, dat de zaak voldoende geregeld is, zonder 't welk de bijzonderheden dezer vrij belangrijke briefwisseling niet medegedeeld zouden worden, daar het ontwijkende antwoord van Spanje op de categorische vragen van lord John Russell niet voldoende kan geacht worden. Men verzekert dat voor eenige dagen bij de ministers zelfs eene blokkade der Spaansche havens in beraadslaging was, doch aangezien het antwoord van onzen minister van buitenl. zaken op de laatste Spaansche dépêche ontbreekt, zoo kan men slechts vermoeden dat, hetzij door medewerking van Frankrijk, hetzij door vrees voor genoemde blokkade, het Spaansche gouvernement eene duidelijker verzekering heeft gegeven aangaande het hoofdpunt der nota's, namelijk: het bezetten van Tanger, of het eischen van eenige mijlen grondgebied op de Marokkaansche kust. Indien dit het doel van Spanje is, zegt lord John Russell, en het geschil met de Mooren slechts een voorwendsel is om dat doel te bereiken, dan is het Engelsche gouvernement, hoezeer ook wenschende om met Spanje op den meest vriendschappelijken voet te staan, verpligt om voor H. Majesteits bezitingen en dientengevolge voor de veiligheid van Gibraltar zorg te dragen. De minister verlangt dus dat, ingeval Tanger bezet mogt worden, de ontruiming dadelijk volge op den later te sluiten vrede en niet afhankelijk worde gemaakt van betalingen aan Spanje. Het Spaansche gouvernement verklaarde daarop wel is waar, Tanger niet te zullen blijven bezetten, ingeval van vrede, doch spreekt van zelfstandige waarborgen en bezigt zulke algemeene uitdrukkingen als naderhand dienen kunnen om handelingen welke aan Engeland hinderlijk zouden zijn, te verdedigen. Lord John Russell neemt echter daarmede genoegen, doch verlangt vervolgens de verzekering, dat er geene verandering in het bezit der Marokkaansche kust plaats zal hebben; het daarop volgende antwoord van Spanje is bijzonder onvoldoende. Spanje zal, zoo leest men daarin, geen punt in de Straat van Gibraltar bezetten, waardoor een Spaansch overwigt ten nadeele der scheepvaart mogt ontstaan. Deze verzekering is natuurlijk aan een verschil van gevoelen onderhevig en ontwijkend. Ook wordt in deze Spaansche nota ten slotte te kennen gegeven, dat Groot-Brittannie geen regt heeft om zich tusschen twee onafhankelijke natien te stellen. — Met dit antwoord sluit de mededeeling der bescheiden.

— Te oordeelen naar de voorbereidende maatregelen; zal de naar China bestemde expeditie in het begin van het volgende jaar vertrekken. De troepen, welke daaraan zullen deelnemen, zijn reeds aangewezen, doch de opperbevelhebber is nog niet bekend.

— Thans zijn de voorwaarden afgekondigd waarop dertig duizend matrozen zich verbinden kunnen om des gevorderd de dienst op oorlogsschepen te verrigten. Zij ontvangen, zonder hunne andere dienst te behoeven op te geven, gedurende den tijd dat ze niet opgeroepen worden 6 pd. St. 's jaars, waarvoor zij 28 dagen in 't jaar, en dat op verschillende tijden, zullen moeten opkomen om geoefend te worden.

— Al de geschut-gieterijen van het arsenaal te Woolwich, met al de daarbij behoorende établissementen, zijn thans onder het hoofdbestuur van sir William Armstrong geplaatst, terwijl alles zoo is ingerigt, dat jaarlijks minstens 1000 getrokken kanonnen van verschillend kaliber geleverd kunnen worden. De toegang tot dat gedeelte van het arsenaal, waar de Armstrongsche kanonnen vervaardigd worden, is thans op het strengst voor bezoekers gesloten. Om het geheim dezer kanonnen te beter te kunnen bewaren, worden deze stukken niet in het zelfde établissement voltooit, maar wanneer men tot zekere hoogte daarmede gevorderd is, worden zij naar Elswick gezonden, waar er de laatste hand aangelegd wordt. Zelfs aan den kommandant van het garnizoen van Woolwich en aan de leden van de commissie voor de nationale verdediging, is de toegang tot de Armstrongsche kanongieterij verboden.

— Volgens te Londen ontvangene berigten uit Parijs en te St. Petersburg, zouden de regeringen van Frankrijk en Rusland voornemens zijn, groote veranderingen te brengen in de tarieven van regten dier staten, in den vorm van eene vermindering der inkomende regten op sommige artikelen van algemeen verbruik, als: koffij, suiker, thee, enz. Wat Frankrijk betreft, zoude deze maatregel echter gepaard gaan met eene verhooging van het regt op de steenkolen.

— Den 3den dezer, terwijl de zee vergelijkerwijs stil was, is men met de duikerklok boven de in den storm van den 25sten October verongelukte *Royal Charter* een tijd lang werkzaam geweest en heeft alstoen de eerste goudbaar, wegende 4 pond, benevens eenige papieren geborgen.

— Uit Alexandrie wordt gemeld, dat de Engelsche consul generaal aldaar aan den Onderkoning van Egypte, *Said*-pacha, een kostbaar geschenk van koningin *Victoria* heeft aangeboden. Misschien is er niets vreemds in dit geschenk gelegen, maar toch moet het opvallen, dat de Engelsche Koningin zulk een bewijs van erkentelijkheid geeft juist nadat de Onderkoning het bevel heeft gegeven om de werken aan de doorgraving der landengte van Suez te staken; eene onderneming, die voortdurend bij Engeland de sterkste tegenkanting ondervindt.

Nu wij toch van kostbare geschenken spreken, mag niet onvermeld blijven het cadeau van den Maharajah van Cashmir aan Koningin *Victoria*. Het bestaat in eene tent van cachemiren shawlstof en een gouden ledikant, ter waarde van 1,800,000 gulden. Het is in de vorige week op het koninklijk paleis te Windsor aangekomen en voorloopig in de troonzaal nedergezet.

— In het werk getiteld: *De levensgeschiedenis van den lordkanselier*, dezer dagen door lord *Campbell* uitgegeven, zegt de schrijver: « Toen ik (lord *Campbell* is thans tachtig jaren of daarboven) voor het eerst van Edimburg naar London reisde, was de tijd, dien de postkoets vroeger voor de reis besteedde, van 12 à 14 dagen tot drie nachten en twee dagen verkort. Deze nieuwe en versnelde reis van de Schotsche naar de Engelsche hoofdstad, verbaasde en men ried mij aan te York te vertoeven, daar verscheidene reizigers die naar London waren gegaan zonder zich op te houden, eene beroerte hadden gekregen, ten gevolge der snelle beweging." Thans reist men in 14 of 16 uren van Londen naar Edimburg.

— Het monsterstoomschip *Great Eastern* is den 3den dezer van Holyhead, te Southampton aangekomen. Ten gevolge van de onstuimigheid der zee is ditmaal de gang van het schip geenzins rustig geweest, zoodat het loopen op hetzelve even moeijelijk was als op een gewoon schip en ook de meubelen omvergeworpen werden. Meermalen sloegen de golven over den hoogen voorsteven heen. Gelijk bij vorige togten, liet het bestuur van het vaartuig door het roer niets te wenschen over.

— Ook koningin *Victoria* heeft, even als onlangs keizerin *Eugénie*, den oorlog aan de crinolines verklaard en wil die niet slechts zelve niet langer dragen, maar zou het gebruik daarvan ook aan de jonge princessen en de hofdames verboden hebben. De *Punch* is hierover zoo zeer verheugd, dat het blad een lofdicht aan H. M. op de wijze van het volkslied gestemd, wegens dit besluit gewijd heeft.

— Te Oxford hebben, den 9den dezer ter gelegenheid van het vieren van den verjaardag van den prins *van Wallis*, vechtpartijen tusschen de burgers en studenten plaats gehad, aan welke de autoriteiten en de politie slechts met veel moeite een einde konden maken. Verschillende personen werden gekwetst, waaronder ook de nieuwe lord-maijor der stad, die de rust trachtte te herstellen.

FRANKRIJK.

— Door sommige dagbladen wordt beweerd, dat de keizer voornemens is op het aanstaande congres de herziening der tractaten van 1815 voor te stellen, ten einde doordoor de vijandige besluiten, ten opzigte van zijne familie genomen, te doen vervallen. Deze bewering vindt hier veel tegenspraak en niet ten onregte. Welk belang toch kan de keizer bij de intrekking van die besluiten hebben? Immers regeert hij feitelijk en is door alle Europesche mogendheden erkend, waaronder er zijn, die hem een bezoek in zijne hoofdstad hebben gebragt. Voeg daarbij dat hij immers daardoor zou erkennen, dat er iets ontbrak aan zijn tegenwoordigen toestand en dat hij eigenlijk niet volkomen souverein van Frankrijk zijn kan, voor en aleer een artikel der tractaten van 1815 is afgeschaft. Zoo iets acht men hier onwaarschijnlijk.

— Eenigen tijd geleden is gemeld dat de *Univers* had geprotesteerd tegen het verbod aan de dagbladen, om de mandementen der bisschoppen over de Italiaansche aangelegenheden mede te deelen, en dat dit blad zelfs had gedreigd, dat het zou ophouden te verschijnen, wanneer die maatregel niet wierd ingetrokken. Die intrekking is niet gevolgd, maar daarom is de uitgave der *Univers* nog niet gestaakt; het blad begint integendeel zich met te meer ijver tegen het verbod te verzetten. Het bevat thans een artikel over het pausdom, en wel een allerhevigst stuk ten gunste van het wereldlijkgezag des pausen, waarin de redactie zoover gaat van keizer Napoleon bij Juliaan den Afvallige te vergelijken. Zij heeft evenwel gezorgd dit in zoodanigen vorm en in zulke bewoordingen te kleeden, dat men om zoo te spreken, geen vat op haar heeft, om haar daarin eenige vijandige bedoeling aan te wijzen. Deze demonstratie van het clericaal orgaan wordt in de politieke kringen aangenomen als een bewijs, dat de geestelijkheid zich bij de regeling der zaken van Italie zoo krachtig mogelijk zal willen doen gelden.

— Volgens berigten uit Madrid dd. 21 November gaat de generaal Echague voort met Ceuta te versterken. Het eerste armeekorps is geëmbarkeerd en men heeft een aanvang gemaakt met de inscheping van het tweede. Het slechte weder bemoeijelijkt dit, vooral wat het oorlogsmaterieel betreft. In de Baskische provincien is men ijverig bezig met de organisatie van nieuwe bataillons.

— De *Moniteur* maakt het rapport bekend van den vice-admiraal Rigault de Genouilly aangaande het gevecht in September met de vijandelijke troepen in Cochin-China. Daaruit blijkt, dat aan de laatsten groote verliezen zijn toegebragt en dat, nadat hunne forten vernield waren en hun geschut genomen was, de vijand tot de vlugt genoopt werd. Het verlies der Franschen en hunne geallieerden is aan dooden 10 en aan gekwetsten 40 man.

— Men verneemt, dat de Fransche regering aan haren gezant te Konstantinopel instructien heeft doen toekomen, waarin hij aangeschreven wordt, om bij de Porte aan te dringen op de hervatting der werkzaamheden tot doorgraving van de landengte van Suez. Men voegt er bij, dat de gezant tevens in last heeft bekomen, om ten dien aanzien in overleg te treden met den Russischen gezant, die van zijne regering instructien in gelijken zin moet hebben ontvangen.

— De bladen hangen een treurig tafereel op van de verwoesting, door de overstrooming der rivier Isère te Grenoble en elders in de vallei veroorzaakt. De in deze eeuw hoogst bekende vloed dier rivier, namelijk die van 1816, was nog beneden den stand, zooals hij thans is waargenomen. In de voorsteden St. Laurent en Trois-Cloitres van Grenoble, had het water zelfs eene hoogte bereikt van nagenoeg twee mètres. De rivier geleek als het ware naar eene zee. De schade, welke door die overstrooming is veroorzaakt, is vooralsnog niet te berekenen. Meubelen, landbouwwerk, tuigen, eetwaren, fourrages voor vee, in één woord, alles zag men door elkander op de oppervlakte des waters in de straten drijven. De vloed is thans aan het afnemen.

— De Keizer en zijne hofhouding bevinden zich tegenwoordig te Compiègne en zullen er deze maand vertoeven, om aan de jagtvermakelijkheden deel te nemen. Aan feesten zal het niet ontbreken; tal van uitnoodigingen zijn reeds gedaan, zoodat het bezoek geen oogenblik zal stilstaan.

Naar men zegt, zal het verblijf van het Fransche hof te Compiègne grooten invloed op de najaars-modes uitoefenen. Op uitnoodiging der Keizerin, is de beruchte crinoline geheel afgeschaft, en zal de gewone kleeding op de wandelingen uit wollen stoffen bestaan: de kleedjes zullen niet meer slepend, maar kort worden gedragen, zoodat het been eenigzins zigtbaar zal zijn.

De oorlog schijnt dus voor goed aan de crinolines verklaard te zijn. De intendant van den koninklijken schouwburg te Berlijn heeft ook reeds aan de tooneelspeelsters het dragen van de crinolinerokken verboden.

— Er zijn bedroevende berigten ontvangen betreffende de overstroomingen, waardoor thans eenige departementen van Frankrijk geteisterd worden. Op sommige plaatsen heeft men ook het verlies van menschenlevens te betreuren. (De Tiber is insgelijks uit zijne oevers getreden en Rome staat onder water. De winkels zijn ontruimd en de bewoners naar de bovenste verdiepingen der huizen gevlugt. Mondbehoeften worden door schuitjes aangevoerd en in manden opgetrokken, die ten dien einde uit de dakvensters worden neergelaten. Vooral het Ghetto en de omstreken van het Phanteon lijden verschrikkelijk. Buiten de stad is de weg van de Saint Pauls-poort tot de kerk slechts aangeduid door eenige boven het water uitstekende boomtoppen.)

— De minister van justitie heeft drie vreemde circulaires gerigt aan de staats-ambtenaren. Volgens de eerste mogen de magistraatspersonen geene gekleurde stoffen of zwarte dassen meer dragen; bij de tweede worden zij vermaand om niet in het publiek te rooken; de derde legt hun de verpligting op om de wettigheid van hunnen naam te staven, ook zelfs wanneer zij geen adelijken titel voeren. Waar toch zal die manie ophouden om alles te willen reglementeren!

— De nieuwe minister van binnenlandsche zaken, de heer *Billoult*, wint bij den dag aan in strengheid jegens de pers. Den 14den hebben vier dagbladen te gelijk het moeten ontgelden en werden in beslag genomen. De redactie van een dier bladen, de *Europe*, 't welk ieder oogenblik wordt in beslag genomen, zoo dikwijls het zich bezig houdt met de feestelijkheden te Compiègne, vroeg naar de reden dier gestrengheid, waarop zij ten antwoord bekwam, dat men niets behoefde te vermelden van 's Keizers verblijf te Compiègne, noch goed noch kwaad.

Maar het blijft niet bij het nemen van repressive maatregelen. De brochure van den heer *Emile de Girardin* was reeds in handen der politie, des daags voor dat ze zou worden uitgegeven, en zal nu, in de magazijnen van het ministerie van binnenlandsche zaken, de exemplaren der brochures van den heer *E. About* en *de Montalembert* gezelschap gaan houden. Frankrijk is alzoo goed en wel weder in de preventive censuur aangeland. Waar zal men nu ophouden? Zoo vragen velen, die bekommerd de weinige vrijheid van drukpers in Frankrijk gadeslaan.

Bij het verbod tot opneming in de dagbladen van de bisschoppelijke mandementen, strekkende tot handhaving van 's Pausen wereldlijk gezag is thans ook van regeringswege gevoegd het verbod om de uitvaardiging van de mandementen te vermelden.

— Op het feestmaal te Parijs ter eere van *Schiller* gegeven opende de president *op hoog bevel* het feest met een heildronk aan den Keizer, aan zijne aanminnige gemalin en zijn beminnelijken telg (woordelijk). Maar de Duitsche democraten meenden omstreeks het einde van den nacht dien toast te moeten vervangen door toasten aan de patriotten van 1848, en door hymnen, die voor een keizerrijk juist niet zoo gunstig luiden. De politie, die in de feestzaal zeer talrijk was, en geen Duitsch verstond, was steeds in het denkbeeld dat alles den grooten *Schiller* gold.

DUITSCHLAND.

— Schiller stierf den 9 Mei 1805. Zijn lijk werd zonder eenige plegtigheid in den nacht van 11 op 12 Mei in den kelder van de landschaps kas, op het Jacobi kerkhof, te Weimar bijgezet. Aanvankelijk was zijne begrafenis op de eenvoudigste en meest goedkoope wijze geregeld. Het kleedermakersgild, het goedkoopste, zou de dennenhouten kist, die het stoffelijk overschot des dichters bevatte, grafwaarts dragen; aan de herhaalde bemoeijingen van een jongen geleerde, die aanbood daarvoor alle kosten te dragen, gelukte het Schiller, een waardiger begrafenis te verschaffen. Een jeugdige beeldhouwer verzocht van de familie de gunst om een masker voor zich te mogen afgieten, hetgeen hem vergund werd, en daaraan heeft men te danken, dat het stoffelijk overschot des dichters bewaard bleef. Toen namelijk 21 jaren later, in 1826, koning Lodewijk van Beijeren bij een bezoek te Weimar het graf van Schiller wilde bezoeken, geraakte men in niet geringe verlegenheid. Niemand kende het. De burgemeester Schwabe, een voormalig huisgenoot van Schiller en die hem mede ten grave had gedragen, belastte zich met het doen van een onderzoek. De kelder waarin Schiller was bijgezet, was dompig en vochtig; elke bemiddelde familie had het regt daarin plaats te koopen, zoodat men er kist op kist heenbragt en de latere, de vroegere reeds vermolmende door hare zwaarte indrukten; en Schillers kist stond er reeds 21 jaren. De slechte dennen houten kist was reeds lang vergaan, de koperen plaatjes met Schillers naam reeds langs verroest. Schwabe wendde niettemin alle pogingen aan om de beenderen te vinden. In een nacht, omstreeks 11 ure, begaf hij zich in het graf, vergezeld door den timmerman, die de kist had vervaardigd en door den 87-jarigen doodgraver en begon zijne nasporingen. Negen kisten werden uitgehaald en daarna nam men 23 schedels in een zak mede en bragt die naar het huis des burgemeesters. Verscheidene genees- en ontleedkundigen werden geraadpleegd, sommige vrienden ondervraagd; het masker er bij gehaald, en toen men een schedel had, die in alle deelen daarmede overeenkwam, hield men zich overtuigd, dat deze en geen ander aan Schiller had toebehoord, hetgeen door Schiller's vroegeren bediende bevestigd werd, op het zien van een bijzonder kenbaren tand. Goethe bekrachtigde mede deze uitspraak. In den volgenden nacht werden de overige schedels weder in de groeve gebragt. Schiller's schedel werd met groote plegtigheid in de bibliotheek ten toongesteld; er werden redevoeringen gehouden over de verdiensten en den roem van den grooten overledene, kortom men deed hetgeen met vroeger bij de ter aarde bestelling had moeten doen. Eenigen tijd later kwam Goethe op het denkbeeld dat men ook het overige skelet moest bijeenzoeken, hetgeen gemakkelijk zou zijn, daar Schiller zeer lange armen had gehad en ook de schedel tot de nasporingen behulpzaam kon zijn. Men opende andermaal den grafkelder. Professor Schröter uit Jena zocht uit den beenderenhoop, die welke bij Schiller 's schedel pasten en stelde het skelet zamen, met uitzondering van een gewrichtwerveltje, dat niet te vinden was. Het skelet werd door de vermaardste ontleedkundigen onderzocht en allen verklaarden, dat

al zijne deelen in het naauwkeurig in elkander paste. Sedert 16 Sept. 1830 werden de beenderen in het groothertogelijke graf op het nieuwe kerhof overgebragt; de schedel echter bleef bewaard in het voetstuk der buste van Schiller door Danneker vervaardigd, hetwelk op de bibliotheek prijkte. Koning Lodewijk van Beijeren wist echter ook den groothertog over te halen om den schedel van de bibliotheek weg te nemen en bij de overige beenderen in eene kostbare kist te leggen en op 16 Sept. 1837 werd het geheele stoffelijke overschot van Schiller in den vorstelijken grafkelder naast Goethe en den groothertog Karel August bijgezet.

— In de nabijheid van Ingolstadt zijn bij het aanleggen van den spoorweg, circa 800 stuks gouden Keltische munten gevonden, die weldra openbaar aan de meest biedenden zullen verkocht worden. Deze voor de oudheidkunde zoo belangrijke munten, die bij kleine partijen in veiling komen, zullen vele kooplustigen naar Munchen lokken.

— In den nacht van den 14den op den 15den dezer, wil men in de omstreken van Darmstad, herhaalde sterke schokken van aardbeving waargenomen hebben.

— Naar men uit Munchen hoort verzekeren, zou niet keizer Napoleon, maar de reeds voor eenige jaren aldaar overleden Beijersche werktuigkundige Reichenbach, de eigenlijke uitvinder der zoogenaamde getrokken kanonnen zijn. De door hem vervaardigde modellen en projectilen bevinden zich thans nog in het bezit van zijn kleinzoon. Aan deze uitvinding schijnt ook de aldaar nog levende mechanicus Sittle deel gehad te hebben. De graaf Tascher, die gedurende de verbanning der Napoleontische familie, te Munchen leefde, schijnt door laatstgenoemden van het bestaan dier modellen kennis gekregen, en later er keizer Napoleon mede bekend gemaakt te hebben, die onmiddelijk het gewigt van deze uitvinding inzag en dit soort van stukken bij de Fransche artillerie invoerde. Zoo luidt althans de mededeeling uit Munchen.

— Het is der policie van Wiesbaden gelukt, den vreemdeling te arresteren, welke aldaar dezen zomer het bedrog had gepleegd van valsche goudrollen in de plaats van echte aan de speelbank te geven. Hij heet Nebel en is een Belg. Men vond hem in het bezit van nog verscheidene valsche goudrollen. Hij is tot 4 jaren tuchthuisstraf veroordeeld.

— Men schrijft uit Manheim: Met reuzenschreden nadert het tijdstip, waarop de Rein-scheepvaart, bezwijkende onder de haar opgelegde lasten, den laatsten snik zal geven. Binnen weinige maanden zullen, door eene spoorweglinie op den linker Rijn-oever, Keulen en Bazel onderling verbonden zijn en tevens elkander de hand bieden tot eene onafgebroken gemeenschap met de Beijersche linien. Ten behoeve eener algemeene vermindering der transportkosten op dezelve, hebben de directeuren reeds eene bijeenkomst gehouden. Naar men verneemt zou men reeds onderling overeengekomen zijn om voor in grootere hoeveelheden verzonden vrachtgoederen, slechts 20 kr. per centenaar van Keulen naar Ludwigshafen te eischen. Daar nu enkel de rijntollen, welke van Keulen naar Ludwigshafen van allerlei ijzerwaren, koffij, indigo, rijst, enz. geheven worden, 14½ kr. per centenaar bedragen, is het zoo klaar als de dag, dat het laatste uur dier scheepvaart weldra geslagen zal hebben.

— In het netelige vraagstuk omtrent de staatsinrigting van Keurhessen is weder een stap voorwaarts gedaan. De tweede kamer van dat keurvorstendom heeft ten spijt der regering, maar tot groote blijdschap van het volk, den 5den dezer in eene geheime zitting, met 38 tegen 5 stemmen, het voorstel van den heer *Herrlein* aangenomen, om n.l. aan den keurvorst een adres te overhandigen, waarbij de wederinvoering van de constit. van 1831 wordt gevraagd. Opmerkelijk vooral is de groote meerderheid, waarmede de kamer tot dezen gewigtigen stap heeft besloten.

Volgens telegrafisch berigt uit Kassel van gisteren, heeft de keurvorst geweigerd de deputatie van de kamer van afgevaardigden te ontvangen, welke in last had om aan Z. K. H. het adres aan te bieden door de kamer aangenomen, houdende verzoek om de constitutie van 1831 te herstellen.

Binnen kort zal die kwestie nu ook in de Duitsche bondsvergadering te Frankfort ter sprake worden gebragt. De Pruissische regering heeft zich namelijk de zaak aangetrokken en eene uitvoerige nota bij den bondsdag ingediend, waarbij de eisch van het Keurhessische volk tot wederinvoering der constitutie van 1831 wordt ondersteund. Ook Pruissen gaat — zooals trouwens ieder — van de stelling uit, dat die constitutie in 1852 op eene ongrondwettige wijze is opgeheven en dat zich daarom de Duitsche bond daarmede te bemoeijen heeft. De vraag is nu maar, hoe die laatste bepalingen, die uit den tijd van *Hassenpflug* dagteekenen en wier reactionaire strekking dus niet behoeft te worden aangetoond, weer kwijt te raken. Oostenrijk wil de constitutie van 1852 behouden en alleen de meest sluitende bepalingen daaruit schrappen; Pruissen daarentegen verlangt, zooals uit de nota blijkt, volstrekt de wederinvoering der vroegere liberale grondwet.

BELGIE.

— De beide kamers zijn den 8sten dezer geopend, doch zonder troonrede. Bij de zamenstelling van het bureau is de heer Orts gekozen tot president van de kamer van afgevaardigden en de heer Dolez tot eersten vice-president.

In den senaat is de prins de Ligne tot president herkozen, terwijl tot vice-presidenten gekozen zijn de heeren de Renesse Breidbach en d'Omalius d'Halloy.

— De beeldhouwer Fraikin heeft het model van het standbeeld voltooid, hetwelk ter eere van de graven Egmond en Hoorne zal worden opgerigt op de groote markt te Brussel, voor het zoogenaamde Broodhuis, ter plaatse waar zij onthoofd zijn. Dit geschiedt ingevolge het besluit door den gemeenteraad der hoofdstad genomen en op uitdrukkelijken wensch der regering.

— Te Mechelen is thans eene in Belgie nog nieuwe industrie gevestigd, die reeds aanvankelijk de beste resultaten oplevert, namelijk eene op ruime schaal ingerigte fabriek van gevlochten voorwerpen, vervaardigd uit Java bindrotting. Uit dit établissement zijn reeds aanzienlijke bestellingen naar Duitschland, Noord-Amerika en Brazilie afgeleverd.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Batavia. — Eenige bijzonderheden omtrent het afloopen van Z. M. stoomschip *Onrust* in de *Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo.* Hoezeer geen der aan boord van dat vaartuig geweest zijnde personen aan het bloedbad is mogen ontkomen en dus veel van deze zaak voor immer een geheim zal blijven, zijn toch sommige omstandigheden, die eenig licht kunnen verspreiden, medegedeeld door den hadji *Mohamad Taib,* die zich, tijdens het gebeurde met de *Onrust,* in deszelfs nabijheid bevond,

Wij zijn in de gelegenheid gesteld medetedeelen het volgende zakelijk overzigt van het door *Mohamad Taib* te *Bandjermasin* verklaarde. Het spreekt echter van zelf, dat, immers voor als nog, er geene mogelijkheid is geweest om die verklaring aan andere mededeelingen of feiten te toetsen, zoodat voor de juistheid van sommige bijzonderheden niet kan worden ingestaan.

Vooraf herinneren wij, dat deze laatste togt van de *Onrust* het gevolg was van de gunstige rapporten, omtrent den afloop van eene vroegere reis op de *Boven-Barito* (van 16 tot 30 November 1859). Zoowel de kommandant van de *Onrust,* als de 1ste luitenant *Bangert,* waarnd. civiel-gezaghebber te *Marabahan,* hadden zulke goede indrukken omtrent de stemming der bevolking en hoofden gekregen, dat tot eene tweede reis werd besloten, met het doel om van die stemming te trachten gebruik te maken tot het in handen krijgen van een der hoofden van den Bandjermasinschen opstand. De Gouvernements-kommissaris voor de *Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo* had echter den luitenant *Bangert* de meeste voorzigtigheid in zijne aanrakingen met de inlandsche hoofden aanbevolen en hem wel op het hart gedrukt hun geen vertrouwen te schenken, bijaldien van hunne zijde wantrouwen mogt worden aan den dag gelegd. Dit gevoegd bij de sedert vele jaren opgedane bekendheid van den luitenant *Bangert* met de bevolking en hoofden van die streken, mag dan ook dóen aannemen, dat, tot op het oogenblik dat het verraad werd gepleegd, zich geene enkele omstandigheid heeft voorgedaan, die bij dien officier gegronde achterdocht kon opwekken.

Het verhaal van *Mohamad Taib* luidt in substantie als volgt:

Op den 19den December 1859 ankerde de *Onrust* voor de kampong *Loetoeng-toeoor,* van waar de luitenant *Bangert* onmiddelijk brieven zond aan de toemenggoengs *Soerapati, Roepa, Kerta-pati, Aria-pati* en *Mas Anoem,* waarbij zij werden uitgenoodigd zich tot hem te begeven. De heer *Bangert* gaf tevens aan *Mohamad Taib* verlof bij kennissen aan den wal zijnen intrek te nemen, omdat hij daar meer op zijn gemak zou zijn dan aan boord. *Mohamad Taib* begaf zich dan ook op het vlot van een zijner aanverwanten, dat daar in de rivier op ongeveer 100 vademen van de *Onrust,* rotting laadde.

Vier dagen na het afzenden der brieven van den luitenant *Bangert* kwam daarop antwoord, behelzende dat de toemenggoengs *Soerapati, Roepa, Mas Anoem* en *Kerta-pati* op Maandag 26 December te *Loetoeng-toeoor* zouden komen.

Op dien dag verschen en de drie eerstgenoemden *Kerta-pati* en *Aria-pati* konden, wegens ziekte, niet komen. Daar het reeds bijkans donker was kwamen de hoofden dien dag niet aan boord van de *Onrust.*

Den volgenden morgen te half acht ure zond de luitenant *Bangert* den hadji *Mohamad Taib* naar *Soera-pati,* om hem uittenoodigen aan boord te komen, doch zonder gevolg en slechts vergezeld van zijne zonen. Bij die gelegenheid zou *Soera-pati* den hadji hebben gevraagd, welke rook dat was, die hij op het stoomschip zag, waarop deze zou hebben geantwoord, dat het de rook van het komhuis was, en hierop had de toemenggoeng zich met twee zoons aan boord begeven, in eene djoekoeng, geroeid door twee man. Dit vaartuig bleef langs zijde, zoolang *Soera-pati* aan boord van de *Onrust* was.

Intusschen bleven de praauwen die met *Soera-pati* de rivier waren afgezakt en door *Mohamad Taib* worden geschat op een honderdtal, gewapend, bemand met ongeveer 500 koppen te zamen, op eenen afstand van nagenoeg dertig vademen van het stoomschip liggen. *Mohamad Taib* zou den heer *Bangert* hebben doen opmerken, dat al deze praauwen het voorkomen hadden alsof men iets kwaads in den zin had, daar zij niet met kadjangmatten gedekt waren. De heer *Bangert* zou daarop, in tegenwoordigheid van den kommandant der *Onrust,* geantwoord hebben, dat men in deze streken geen kadjang had en dat het de gewoonte van *Soera-pati* was om met een ten oorlog toegerust gevolg te reizen. Dit hoofd is ook werkelijk immer van een groot gewapend gevolg vergezeld, wanneer hij de rivier afkomt.

Soera-pati en zijne zonen werden door den luitenant *Bangert* in de kajuit van de *Onrust* gebragt, alwaar, in tegenwoordigheid van den kommandant, een gesprek met hen werd gehouden. Na ongeveer een half uur in de kajuit te hebben vertoefd kwam het gezelschap aan dek, oogenschijnlijk opgeruimd en wel te vreden, en pratende en lagchende. *Soera-pati* en zijne zonen verwijderde zich en de heer *Bangert* zeide den hadji, dat de andere hoofden op een ander oogenblik zouden kunnen komen.

Mohamad Taib vroeg daarop ook verlof om naar zijn vlot te gaan om te eten, en verwijderde zich.

Kort nadat hij op het vlot was, ongeveer te 12 ure, hoorde hij een hevig geweervuur op de *Onrust,* en zag hij dat eene ledige djoekong langs het schip lag, terwijl aan boord een hevig gescherm met blanke wapens plaats had. Hierop naderden al de overige praauwen, waarvan de bemanning het schip enterde. De praauw van *Soera-pati,* die zeer lang is en door de menigte van djoekongs de *Onrust* niet kon naderen, bleef op eenigen afstand den strijd aanschouwen; *Mohamad Taib* kon echter niet onderscheiden of *Soera-pati* zelf daarin was.

Het rumoer aan boord heeft geduurd tot 5 ure des middags, toen het schip het zinken nabij was en de *Dajaks* hetzelve verlieten. Op dat oogenblik vertoonden zich nog vijf Europeanen *(Mohamad Taib* meent, dat het matrozen waren), gewapend met sabels en pistolen, die zij op den vijand afvuurden. Bij het zinken trachtten zij zich door zwemmen te redden, maar ook zij werden gedood.

Na dit bloedbad voer de praauw van *Soera-pati* de rivier op; of hij zich aan boord bevond is *Mohamad Taib* niet bekend.

Na te hebben onderzocht of zich nog iemand van de *Onrust* in leven bevond en na zich te hebben overtuigd, dat allen waren omgekomen, vertrok *Mohamad Taib* in denzelfden avond naar *Banjermassing.*

Volgens zijne verklaring moeten op den 26sten en 27sten December de vuren onder de ketels der *Onrust* nog aan geweest zijn en zou de luitenant *Bangert* hem hebben doen opmerken, dat men daardoor in een oogenblik strijdvaardig was. Hij weet echter niet of tijdens de overrompeling van het schip de vuren nog brandden; hij meent slechts alstoen de schoorsteen niet te hebben zien rooken. *(Jav. Court.)*

— Wij vernemen, dat de officier van justitie bij den raad van justitie met den regter van instruktie en den substituut-griffier naar Cheribon zijn vertrokken om een onderzoek in te stellen naar den persoon, die een daar gevonden brandbrief heeft geschreven.

— Men zegt, dat de telegraafkabel tusschen Singapoer en Batavia is gebroken, naar gissing op 25 Eng. mijlen afstands van hier.

— Men deelt ons mede, dat de firma Enthoven & Co, te 's Gravenhage met den minister van kolonien eene overeenkomst tot verlichting van Batavia met gas heeft gesloten.

— Volgens een ontvangen berigt zoude reeds een bataillon Celebes verlaten hebben, en zullen de kavallerie en artillerie spoedig volgen. *(H. B.)*

Banjoemaas. — Op den 31sten December ll. werd een bendoengan in de rivier *Djoerik,* door de bewoners der dessa *Karangandjing* hersteld. Na afloop van dit werk, was het water in de rivier benedenwaarts aanmerkelijk gedaald, doordien het water boven den bendoengan meerendeels wordt afgeleid in een slokkan, ter besproeijing der sawa's van de dessa *Karangandjing.*

De bewoners der nabij gelegene dessa *Watoemas,* den lagen waterstand in de rivier *Djoerik* ziende, kwamen in grooten getale op, om aldaar visch te vangen, en opgemerkt hebbende, dat de meeste visch te vangen was op eene nabij zijnde plaats, alwaar eene diepte (kedoeng) in de rivier wordt aangetroffen, begaven zij zich derwaarts, en begonnen door het werpen van zekere bladeren (djenoe) in het water, den visch te bedwelmen.

Toen zij daarmede bezig waren, had eene belangrijke aardstorting plaats. De rivier was op die plaats smal en had vrij hooge oevers. De begane grond was elf rijnlandsche voeten boven den waterspiegel verheven, en het water had dáár eene diepte van vijf voeten. De breedte van het rivierbed was ter hoogte van den beganen grond zeven, en ter hoogte van den waterspiegel dertien voeten, zoodat de oevers als het ware ondermijnd waren. Van de elf aanwezige mannen waren er vijf aan de eene, en vijf aan de andere zijde in de rivier, terwijl één zich in het midden ophield, toen de aarde aan de eene zijde, over eene lengte van vijftig op eene breedte van zeven voeten, afstortte, waardoor de vijf menschen, welke zich aan dien kant bevonden, benevens de man, die in het midden der rivier was, bedolven werden, terwijl de vijf overigen ter naauwernood den dood ontkwamen.

Vijf lijken zijn met moeite uit de diepte der rivier opgedolven, maar na eenen vruchteloozen arbeid van vier dagen, heeft men er van moeten afzien, om het zesde lijk te verkrijgen. De zware met groote steenen vermengde wadas, welke de diepte (kedoeng) in de rivier heeft aangevuld, verijdelde alle daartoe in het werk gestelde pogingen. *(Jav. Court.)*

— Men schrijft ons van Sumanap:

Jl. Zaturdag 14 Jan. is hier de nieuwe rijksbestierder, Radhen Toemengoong *Arioe Mankoe Kosoemo* op eene zeer plegtige wijze geinstalleerd. Des morgens ten 8 ure begaven zich de Adsistent-Resident, de heer *Rudolph* en de overige ambtenaren naar de Kraton, ten einde Z. H. den *Panumbahan* afte halen en naar de pendoppo te geleiden, waar de plegtigheid zou plaats hebben. Daar gekomen, maakte de heer *Rudolph* het oogmerk der zamenkomst aan Z. H. aan de Pangerans en de inlandsche ambtenaren bekend; — wendde zich vervolgens tot den vroegeren rijksbestierder, die om onderdom zijn ontslag op zijn verzoek had verkregen, dankte hem voor de zoolang bewezene diensten en wees hem op verschillende beloonningen, die hij vroeger en ook thans weer door de aanstelling van zijnen zoon tot zijnen opvolger, van het Gouvernement ontvangen had. Daarop sprak ZEd. Gestr. den nieuwen rijksbestierder aan, vermaande hem om zich de verleende onderscheiding waardig te maken en wekte hem op, om met den meesten ijver en trouw voor het Gouvernement en tot welzijn van de bevolking werkzaam te zijn.

Nadat nu ook aan het verzamelde volk kennis was gegeven van de benoeming van den nieuwen rijksbestierder, legde deze in de Messighit, waarheen allen hem gevolgd hadden den eed van trouw op de gewone Mahomedaansche wijze af. Teruggekomen in de Kraton werd ook den onlangs benoemden Kolonel en eenige andere officieren bij den Barisan met hunne bevordering geluk gewenscht.— Aan den heer *Rudolph* komt allezins de eer toe, dat hij de gansche plegtigheid zeer doeltreffend ingerigt en bestuurd en de verschillende inlandsche hoofden en officieren op de meest waardige wijze en in de meest gepaste bewoordingen toegesproken heeft. — De dag werd met eene partij in de Kraton besloten, die tot laat in den nacht duurde en door allen met veel genoegen bijgewoond werd. *(Soerab. Courant)*

Soerabaija — Wij vernemen, dat het Gouvernements-kontrakt met den heer Cores de Vries omtrent de stoomvaart voor den tijd van 5 jaren verlengd wordt.

— Wij vernemen dat hier ter reede is aangekomen het Peruaansch schip *Victoria,* met 450 chinesche landverhuizers die voor Australie zijn bestemd. — Het vaartuig is hier aangekomen met het doel om te repareren, en daar er zich hier noch Chinesche, noch Peruaansche consul bevindt, zagen zich de opvarenden genoodzaakt aan boord te blijven. Twee hunner echter zijn heden nacht over boord gesprongen en naar wal gezwommen. *(O. P.)*

Japara. — Den 27sten December jl., des avonds te 6 ure, is ten oosten van Oedjoeng Piring, onder Japara, ten gevolge van stormachtig weder en het breken van het roer, op de klippen nabij het strand gedreven en daar binnen den tijd van een uur uit een geslagen, eene praauw djoeloeng djoeloeng, groot 17 tonnen, varende onder Nederlandsche vlag, gevoerd door Oewa Hanning. Voormeld vaartuig was volgens opgave den 1sten December van Singapore vertrokken, met bestemming naar Sumbawa. De lading bestond uit lijnwaden, katoenen, garens, aardewerk, gambier, 15 vaatjes buskruid, 2 kisten opium, geweren, pistolen, een lila en diverse andere goederen. 48 Bollen opium, 4 vaatjes buskruid, 30 geweren, 13 pistolen, 1 lila, eenige lijnwaden, katoenengarens en andere diverse artikelen zijn reeds gered. De scheepspapieren echter zijn gedeeltelijke vernield of onleesbaar geworden.

Bij dezen ramp is geen menschenleven verloren. *(Pas. N.- en Adver.-Blad.)*

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Grool, Kolff & Co., Samarang.